

การบูรณาการ

ความร่วมมือ 6 กระทรวง

การพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิตกลุ่มเด็กปฐมวัย (0-6 ปี)

พ.ศ. 2565-2569

Heart : จิตใจดี มีวินัย

Head : เก่งคิด วิเคราะห์เป็น

Hand : ใฝ่เรียนรู้ มีทักษะ

Health : สุขอนามัยดี สุขภาพแข็งแรง

Hi-tech : ทันสมัย ก้าวหน้า รู้เท่าทันเทคโนโลยี

คำนำ

ปฐมวัยเป็นวัยเริ่มต้นของชีวิตและการพัฒนาการในทุกด้าน เป็นรากฐานที่สำคัญสำหรับพัฒนาการในช่วงวัยต่อไป เด็กปฐมวัยจึงต้องได้รับการดูแลอย่างเหมาะสมตามวัยจะเติบโตเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๐ – ๒๕๗๙) และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตั้งแต่ฉบับที่ ๑ เป็นต้นมา ที่มุ่งเน้นพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต

การพัฒนาเด็กปฐมวัยมีหลายหน่วยงานที่มีบทบาทร่วมกัน ในปี ๒๕๖๐ กระทรวงสาธารณสุขร่วมกับกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงศึกษาธิการ ได้มีการลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือในการพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มุ่งเน้น ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างกันในการขับเคลื่อนการพัฒนาเด็กปฐมวัย ร่วมกันผลักดันในระดับนโยบายจนถึงระดับปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ตลอดจนสร้างกลไกการดำเนินงานให้เอื้อต่อการดูแลกลุ่มเป้าหมายในระดับพื้นที่และในปี ๒๕๖๕ เพื่อให้การบูรณาการความร่วมมือครบถ้วนทุกหน่วยงานภาคีเครือข่ายและเป็นไปอย่างต่อเนื่อง จึงได้เพิ่มหน่วยงานที่จะร่วมดำเนินงานพัฒนาเด็กปฐมวัยอีก ๒ กระทรวง คือ กระทรวงแรงงาน และกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินงานการบูรณาการความร่วมมือทั้ง ๖ กระทรวงเป็นไปในแนวทางเดียวกัน กระทรวงสาธารณสุขจึงได้จัดทำเอกสารขึ้น โดยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการทำงานร่วมกันของหน่วยงานและภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องต่อไป

กระทรวงสาธารณสุข

บันทึกข้อตกลงการบูรณาการความร่วมมือ ๖ กระทรวง การพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต (กลุ่มเด็กปฐมวัย) พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๙

บันทึกข้อตกลงความร่วมมือฉบับนี้ จัดทำขึ้นเมื่อวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๕ ณ ตึกสันติไมตรี ทำเนียบรัฐบาล ระหว่างกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงแรงงาน กระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงสาธารณสุข มีเจตจำนงที่จะส่งเสริมความร่วมมือระหว่างกันในการขับเคลื่อนการดำเนินงานการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต (กลุ่มเด็กปฐมวัย) โดยร่วมกันผลักดันในระดับนโยบายจนถึงระดับปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ตลอดจนสร้างกลไกการดำเนินงาน ให้เอื้อต่อการดูแลกลุ่มเป้าหมายในระดับพื้นที่ ที่เชื่อมโยงสอดคล้องกับแนวนโยบายรัฐบาลและแผนยุทธศาสตร์ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดการดำเนินงานแบบบูรณาการที่มีประสิทธิภาพ บรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ อย่างยั่งยืนทุกหน่วยงานในบันทึกความร่วมมือนี้ จึงมีความเห็นพ้องกันว่าแนวทางการดำเนินงานร่วมกัน ดังต่อไปนี้

กลุ่มเด็กปฐมวัย : ร่วมกันดำเนินงานภายใต้วิสัยทัศน์เด็กปฐมวัยทุกคนมีการพัฒนาอย่างรอบด้าน เต็มตามศักยภาพ โดยคำนึงถึงคุณภาพ ความเท่าเทียม และความจำเป็นขั้นพื้นฐานของเด็กปฐมวัย เพื่อนำไปสู่ ความเป็นพลเมืองคุณภาพ โดยมีเป้าประสงค์คือ เด็กปฐมวัยมีการเจริญเติบโตเต็มศักยภาพ พัฒนาการสมวัย มีคุณภาพชีวิตที่ดี ได้รับการและคุ้มครองอย่างทั่วถึงเท่าเทียมตามมาตรฐาน ภายใต้กรอบการบูรณาการ ความร่วมมือการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต ๕ H ประกอบด้วย ๑) Heart (จิตใจดี มีวินัย) ๒) Head (เก่งคิด วิเคราะห์เป็น) ๓) Hand (ใฝ่เรียนรู้ มีทักษะ) ๔) Health (สุขอนามัยดี สุขภาพแข็งแรง) ๕) Hi-tech (ทันสมัย ก้าวหน้า รู้เท่าทันเทคโนโลยี) โดยได้กำหนดบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานของแต่ละกระทรวง เพื่อหนุนเสริม การดำเนินงานร่วมกันแบบบูรณาการ ดังนี้

๑. กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

๑) ส่งเสริม พัฒนา และติดตามการพัฒนาเด็กปฐมวัยของคณะอนุกรรมการส่งเสริมการพัฒนา เด็กปฐมวัยระดับจังหวัดและกรุงเทพมหานคร

๒) ส่งเสริมและสนับสนุนกลไกการพัฒนา คุ้มครอง และจัดสวัสดิการสำหรับเด็กปฐมวัยและครอบครัว รวมถึงเด็กปฐมวัยที่ประสบปัญหาทางสังคม อาทิ เด็กปฐมวัยที่อยู่ในครอบครัวยากจนหรือที่มีรายได้น้อย อยู่ในภาวะเสี่ยง รวมทั้งเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

๓) เสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพผู้ปฏิบัติงานด้านเด็กปฐมวัยให้สามารถดูแล พัฒนา คุ้มครอง ปั่นฟู ให้เด็กปฐมวัยมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ผ่านกระบวนการทำงานในรูปแบบต่างๆ รวมถึงระบบ e-learning

๔) ติดตามคุณภาพการดำเนินงานของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยของประเทศตามมาตรฐานสถานพัฒนา เด็กปฐมวัยแห่งชาติ ด้วยระบบประเมินออนไลน์

๕) ส่งเสริม และพัฒนาการดำเนินงานของสถานรองรับเด็กทั้งภาครัฐและเอกชนให้เป็นไปตามมาตรฐาน ส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม สำหรับเด็กในสถานรองรับเด็ก

๖) ส่งเสริมและพัฒนาความเข้มแข็งให้กับสถาบันครอบครัวในการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย

๗) บูรณาการฐานข้อมูลด้านการพัฒนา คุ้มครอง และจัดสวัสดิการสำหรับเด็กและครอบครัวของหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง

๘) ให้บริการข้อมูลสารสนเทศเด็กปฐมวัย ด้านการพัฒนา คุ้มครอง และสวัสดิการแก่หน่วยงานภาครัฐ เอกชน และภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

๒. กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

- ๑) ส่งเสริม สนับสนุนพ่อแม่ ผู้ปกครองเข้าถึงข้อมูลและบริการของภาครัฐที่เกี่ยวข้องด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างทั่วถึงและปลอดภัย
- ๒) พัฒนาพ่อแม่ผู้ปกครองให้มีความรู้ ความสามารถในการใช้ดิจิทัลอย่างสร้างสรรค์
- ๓) สนับสนุนการพัฒนาฐานข้อมูลเด็กปฐมวัย

๓. กระทรวงมหาดไทย

- ๑) ส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (อายุ ๒-๖ ปี) สมวัยรอบด้าน (ส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยสมวัย)
- ๒) ส่งเสริมการสร้างกลไกการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเด็กปฐมวัย (ชุมชนมีส่วนร่วม)
- ๓) สนับสนุนส่งเสริมให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก/โรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัยให้มีคุณภาพและมาตรฐาน

๔. กระทรวงแรงงาน

- ๑) คัดกรองและส่งเสริมหญิงตั้งครรภ์ หญิงหลังคลอดให้ได้รับสิทธิและสวัสดิการที่เหมาะสม
- ๒) สนับสนุนการจัดตั้งมมนแม่ สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยในสถานประกอบกิจการ
- ๓) ดำเนินการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติแก่ผู้ดูแลเด็กปฐมวัยตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงานกำหนด

๕. กระทรวงศึกษาธิการ

- ๑) ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ให้มีสมรรถนะที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตและการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างบูรณาการกัน และจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์
- ๒) ส่งเสริมและพัฒนาครูและบุคลากรในการจัดการศึกษาปฐมวัยให้มีความรู้และทักษะที่สอดคล้องกับหลักการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างรอบด้าน
- ๓) ส่งเสริมและสนับสนุนสื่ออุปกรณ์ที่เหมาะสมกับการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในแต่ละช่วง รวมทั้งส่งเสริมการอ่าน การเล่านิทาน การใช้สื่อเรียนรู้ต่าง ๆ ให้แก่ครอบครัว
- ๔) จัดสภาพแวดล้อมและสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้และพัฒนาการเด็กปฐมวัย
- ๕) ส่งเสริมและสนับสนุนภาวะการเจริญเติบโตและสุขภาพที่ดีของเด็ก เพื่อให้เด็กมีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง สมบูรณ์มีคุณภาพชีวิตที่ดีเหมาะสมตามช่วงวัย

๖. กระทรวงสาธารณสุข

- ๑) พัฒนาระบบบริการอนามัยแม่และเด็กของสถานบริการสาธารณสุขให้ได้มาตรฐานสากล และสร้างการเข้าถึงบริการอย่างเท่าเทียม
- ๒) เสริมสร้างสมรรถนะบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนพ่อแม่และผู้ปกครอง
- ๓) ส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการดูแลสุขภาพ การเจริญเติบโต และพัฒนาการของเด็กปฐมวัย
- ๔) สร้างความตระหนักรู้ ด้วยสื่อที่หลากหลาย เพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยทุกมิติ
- ๕) ศึกษาวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ มาตรฐาน รูปแบบและเทคโนโลยีในการส่งเสริมสุขภาพแม่และเด็ก
- ๖) สร้างการมีส่วนร่วมจากภาคีเครือข่าย เอกชน ท้องถิ่น ชุมชน และประชาสังคม

ระยะเวลาความร่วมมือ

บันทึกข้อตกลงความร่วมมือนี้มีผลบังคับใช้นับตั้งแต่วันที่ลงนามเป็นต้นไป โดยมีกำหนดระยะเวลาความร่วมมือ ๕ ปี (พ.ศ.๒๕๖๕ - ๒๕๖๙) นับตั้งแต่วันที่ลงนาม ทั้งสองฝ่ายอาจตกลงกันเป็นหนังสือเพื่อยุติหรือขยายระยะเวลาความร่วมมือจากการดำเนินงานภายใต้ข้อตกลงนี้ โดยความเห็นชอบทั้งสองฝ่าย

บันทึกข้อตกลงความร่วมมือนี้ ทำขึ้นเป็น ๖ ฉบับ มีข้อความถูกต้องตรงกัน ทุกหน่วยงานพิจารณาข้อความโดยละเอียดตรงตามเจตนารมณ์ทุกประการ จึงได้ลงนามไว้เป็นหลักฐานและต่างฝ่ายต่างถือไว้ปฏิบัติหน่วยงานละ ๑ ฉบับ

(นายจตุติ ไกรฤกษ์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคม
และความมั่นคงของมนุษย์

(นายชัยวุฒิ ธนาคมานุสรณ์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

พลเอก

(อนุพงษ์ เผ่าจินดา)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

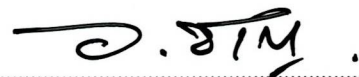
(นายสุชาติ ชมกลิ่น)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน

(นางสาวตรีนุช เทียนทอง)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

(นายอนุทิน ชาญวีรกูล)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

สารบัญ

	หน้า
หลักการและเหตุผล	๑
สถานการณ์เด็กปฐมวัย	๑
แผนและยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง	๒
- ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี	๒
- พระราชบัญญัติพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ.๒๕๖๒	๒
- แผนพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ.๒๕๖๔ - ๒๕๗๐	๔
กรอบการบูรณาการความร่วมมือ ๖ กระทรวง	๑๑
- เป้าหมายการพัฒนาเด็กปฐมวัย	๑๒
- กลไกการขับเคลื่อน	๑๓
- บทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานพัฒนาเด็กปฐมวัย	๑๓
- ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย	๑๔
- รายละเอียดตัวชี้วัด	๑๖
อ้างอิง	๓๐

หลักการและเหตุผล

ประเทศไทยกำลังเผชิญหน้ากับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางประชากรเข้าสู่สังคมสูงอายุ (Aged Society) อย่างรวดเร็ว โดยคาดว่าในปี พ.ศ.๒๕๘๓ จะมีผู้สูงอายุเพิ่มเป็นร้อยละ ๓๑ (๒๐.๕ ล้านคน) ของประชากรทั้งหมด กอปรกับนโยบายการขับเคลื่อนประเทศของรัฐบาลที่ต้องการเปลี่ยนแปลงประเทศไทยให้มีการขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยนวัตกรรมเพื่อพัฒนาประเทศไปสู่การเป็นประเทศรายได้สูง สะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นและความสำคัญของการพัฒนาศักยภาพคนไทยให้เติบโตเป็นคนที่มีคุณภาพมีความคิดสร้างสรรค์ มีความรู้ความสามารถมุ่งสร้างการทำงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคม และมีสุขภาพดี พร้อมรับมือกับการแข่งขันทางเศรษฐกิจและแบกรับภาระพึ่งพิงที่เพิ่มขึ้นได้ เป็นที่ยอมรับสากลว่า การจะพัฒนาคนให้เติบโตอย่างมีคุณภาพต้องเริ่มตั้งแต่ช่วงปฐมวัย อีกทั้งงานวิจัยในต่างประเทศยืนยันว่าการลงทุนเพื่อพัฒนาเด็กถือเป็นการลงทุนที่คุ้มค่ามากที่สุด เพราะจะได้ผลตอบแทนกลับมา ๖.๗ – ๑๗.๖ เท่าของเงินที่ลงทุน หรือประมาณร้อยละ ๗ – ๑๐ ต่อปี การลงทุนเพื่อเด็กตั้งแต่ช่วงตั้งครรภ์ยิ่งให้ผลคุ้มค่า ทั้งนี้ เนื่องจากช่วงปฐมวัยเป็นช่วงเวลาของการสร้างรากฐานชีวิตทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ และสังคม ที่สำคัญสมองของมนุษย์มีกระบวนการพัฒนาอย่างรวดเร็ว สมองจะเติบโตถึงร้อยละ ๘๐ ของสมองผู้ใหญ่ ตั้งแต่ขณะเป็นทารกในครรภ์จนถึงอายุประมาณ ๓ ปี หากเด็กไม่ได้รับการกระตุ้นอย่างเหมาะสม จะเกิดผลกระทบต่อ การสร้างเส้นใยประสาท ทำให้สมองพัฒนาไม่เต็มที่ ส่งผลให้ศักยภาพการเรียนรู้ลดลง เพราะฉะนั้น หากเด็กปฐมวัยของไทยไม่ได้รับการดูแลที่เหมาะสมตั้งแต่วันนี้จะถือเป็นการสูญเสียโอกาสอันล้ำค่ายิ่งต่อการพัฒนาศักยภาพ และการเรียนรู้ตลอดชีวิตของคนไทยในอนาคต

สถานการณ์เด็กปฐมวัย

กระทรวงสาธารณสุขมีนโยบายในการส่งเสริมสุขภาพของประชาชนทุกช่วงวัย โดยเฉพาะการส่งเสริมสุขภาพ ให้เด็กปฐมวัยทุกคนได้รับการพัฒนาตามวัยอย่างมีคุณภาพและต่อเนื่อง กำหนดเป้าหมายให้เด็กแรกเกิดถึง ๕ ปี ร้อยละ ๘๕ มีพัฒนาการสมวัย และเด็กพัฒนาการสงสัยล่าช้ามีการแนะนำให้ผู้ปกครองไปกระตุ้นพัฒนาการโดยใช้คู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (Developmental Surveillance and Promotion Manual : DSPM) ข้อมูลจากรายงานกระทรวงสาธารณสุขระบบ HDC พบว่า สถานการณ์การดำเนินงานเฝ้าระวังพัฒนาการเด็กปฐมวัย ปี ๒๕๖๓ พบเด็กช่วงอายุ ๙, ๑๘, ๓๐, ๔๒ และ ๖๐ เดือน ได้รับการตรวจคัดกรองครอบคลุมร้อยละ ๙๑.๒ พบพัฒนาการสงสัยล่าช้า ร้อยละ ๒๕.๔ ติดตามส่งเสริมกระตุ้นและประเมินซ้ำ ร้อยละ ๙๕.๐ หลังการติดตามส่งเสริมพบเด็ก มีพัฒนาการสมวัยเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ ๘๙.๕ จากข้อมูลดังกล่าวจะพบว่า ยังมีเด็กที่ไม่ได้รับการคัดกรองและเด็กที่มีพัฒนาการสงสัยล่าช้าที่ติดตามไม่ได้อีก ร้อยละ ๑๐ ส่งผลให้เด็กสูญเสียโอกาสที่จะได้รับการคัดกรอง ค้นหา ส่งเสริม ติดตาม และดูแลกระตุ้นให้มีพัฒนาการที่สมวัย ส่วนสูงดีสมส่วน มีแนวโน้มสูงขึ้น ในช่วงปี ๒๕๖๐-๒๕๖๒ ร้อยละ ๕๐.๗, ๕๑.๓ และ ๕๗.๓ ตามลำดับ ปัญหาสุขภาพของการของเด็กอายุ ๐-๕ ปี พบว่า เด็กเตี้ย ร้อยละ ๑๖.๑ รองลงมาคือเด็กอ้วน ภาวะเริ่มอ้วน และภาวะอ้วน ร้อยละ ๑๑.๓ และเด็กผอม ร้อยละ ๖.๖ จึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่พ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องจะต้องตระหนักในการเฝ้าระวัง และให้การช่วยเหลือดูแลส่งเสริมให้เด็กมีการพัฒนาไปตามวัยอย่างถูกต้องเหมาะสมตั้งแต่ระยะเริ่มแรก ถ้าปล่อยปละละเลยไม่มีกระบวนการดูแลช่วยเหลือที่ชัดเจน เด็กจะเสียโอกาสในการพัฒนาตามวัย รวมทั้งอาจเกิดปัญหาพัฒนาการที่ย่างยากซับซ้อน เป็นภาระต่อครอบครัว สังคม และประเทศชาติ

พัฒนาการเป็นพฤติกรรมของเด็กที่แสดงออกให้สังเกตเห็นได้ ซึ่งสะท้อนถึงพัฒนาการของสมองและระบบประสาทที่ได้รับอิทธิพลจากปัจจัยต่าง ๆ ตั้งแต่ในช่วงที่อยู่ในครรภ์มารดา และในสภาพแวดล้อมภายหลังเกิดปัจจัยที่ส่งผลต่อพัฒนาการเด็ก ได้แก่ สุขภาพและภาวะโภชนาการของมารดา ภาวะแทรกซ้อนระหว่างคลอดและหลังคลอด สุขภาพและภาวะโภชนาการของเด็กตลอดจนสภาพแวดล้อมและพฤติกรรมเลี้ยงดูเด็ก ล้วนเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อพัฒนาการของเด็กปฐมวัย จากสถิติองค์การอนามัยโลกพบว่า ร้อยละ ๑๕-๒๐ ของเด็กทั่วโลก มีพัฒนาการที่ผิดปกติ สำหรับประเทศไทยมีการสำรวจพัฒนาการเด็กปฐมวัย โดยกรมอนามัยด้วยแบบทดสอบพัฒนาการ Denver II จำนวน ๖ ครั้ง เริ่มจากปี พ.ศ.๒๕๔๒, ๒๕๔๗, ๒๕๕๐, ๒๕๕๓, ๒๕๕๗ และ ๒๕๖๐ พบเด็กปฐมวัยมีพัฒนาการสงสัยล่าช้า ร้อยละ ๒๘.๖๐, ๒๘.๐๐, ๓๒.๓๓, ๒๙.๗๑, ๒๗.๒๐ และ ๓๒.๕๐ ตามลำดับ ซึ่งผลการศึกษาในปี ๒๕๖๐ เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการสมวัยทุกด้าน ร้อยละ ๖๗.๕ เมื่อจำแนกตามกลุ่มอายุ พบว่า เด็กอายุ ๐-๒ ปี มีพัฒนาการสมวัยรวมทุกด้าน ร้อยละ ๗๖.๘๐ เด็กอายุ ๓-๕ ปี มีพัฒนาการสมวัยรวมทุกด้าน ร้อยละ ๕๘.๐๐ เมื่อจำแนกตามรายด้าน พบว่า ด้านกล้ามเนื้อใหญ่ ร้อยละ ๙๔.๘ ด้านสังคมและการช่วยเหลือตนเอง ร้อยละ ๙๒.๑๐ ด้านกล้ามเนื้อเล็ก ร้อยละ ๙๐.๔ และด้านภาษาและการใช้ภาษา ร้อยละ ๙.๔ เมื่อเปรียบเทียบกับผลการสำรวจพัฒนาการเด็กปฐมวัย ๖ ครั้ง พบว่า สถานการณ์พัฒนาการสมวัยเด็กปฐมวัยยังคงที่และมีแนวโน้มลดลงที่ ร้อยละ ๗๑.๗, ๗๒.๐, ๖๗.๗, ๗๓.๔ ๗๒.๐ และ ๖๗.๕ ตามลำดับ พัฒนาการสมวัยเด็กปฐมวัยไทยมีอัตราต่ำกว่าสถิติองค์การอนามัยโลก ที่พบร้อยละ ๘๐-๘๕ ของเด็กปฐมวัยทั่วโลก และไม่บรรลุค่าเป้าหมายตามแผนบูรณาการพัฒนาศักยภาพคนตามช่วงวัยที่กำหนดไว้ร้อยละ ๘๕

แผนและยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง

ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐) เป็นยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งจะต้องนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้ประเทศไทยบรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักของเศรษฐกิจพอเพียง ” เพื่อความสุขของคนไทย ในปัจจุบันประเทศไทยยังคงมีประเด็นความท้าทายการพัฒนาในหลายมิติที่กำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรที่มีสัดส่วนประชากรวัยแรงงานลดลงและประชากรสูงอายุเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยมีเป้าหมายสำคัญร่วมกันคือ การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคนตลอดช่วง เพื่อพัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่งและมีคุณภาพ โดยคนไทยมีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่รอบด้านและมีสุขภาวะที่ดีในทุกช่วงวัย มีจิตสำนึกและรับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น มัธยัสถ์ อดออม โอบอ้อมอารี มีวินัย รักษาศีลธรรม และเป็นพลเมืองดีของชาติ มีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ มีทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาที่ ๓ และอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น มีนิสัยรักการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สู่การเป็นคนไทยที่มีทักษะสูงเป็นนวัตกรรม นวัตกรรม ผู้ประกอบการ เกษตรกรยุคใหม่และอื่น ๆ โดยมีสัมมาชีฟตามความถนัดของตนเอง

พระราชบัญญัติพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ.๒๕๖๒

การผลักดันให้เกิดพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ.๒๕๖๔ เพื่อทำให้เกิดความตระหนักรู้ในด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยแล้วสร้างให้เกิดหน่วยงานที่ดูแล เฉพาะเรื่องของปฐมวัยขึ้นมา เพื่อนำไปสู่การกำหนดทิศทางในการพัฒนาเด็กปฐมวัยที่ชัดเจนมากขึ้น สรุปประเด็นที่เป็นสาระสำคัญได้ ดังนี้

๑. ส่งเสริมการบูรณาการงานด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างชัดเจน

ตามพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๒ ในมาตราที่ ๙ นั้นได้กำหนดให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยอยู่ในการดูแลของ ๔ กระทรวงหลัก อันได้แก่ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และ กระทรวงมหาดไทย โดยมีนายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีได้รับมอบหมายเป็นประธาน และมีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จากองค์กรที่มีความเกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย เช่น องค์กรด้านการศึกษา การศึกษาพิเศษ สาธารณสุข สังคมสงเคราะห์ และสื่อมวลชน อีกจำนวนหนึ่ง โดยมีหน้าที่หลักในการจัดทำแผนการพัฒนาเด็กปฐมวัย จัดทำมาตรฐาน สมรรถนะ ตัวชี้วัดและแนวทางในการพัฒนาเด็กปฐมวัย รวมถึงซึ่งจากข้อกำหนดนี้ ทำให้การพัฒนาเด็กปฐมวัยมีความเป็นรูปธรรมมากขึ้นและมีหน่วยงานที่บูรณาการร่วมดูแลอย่างชัดเจน

๒. มีแนวทางในการพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยเน้นการดูแล พัฒนาและจัดการเรียนรู้ และเป็นหลักประกันในการพัฒนาเด็กปฐมวัยโดยไม่มุ่งเน้นการสอบแข่งขัน

เด็กปฐมวัยตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ หมายถึงเด็กที่มีอายุต่ำกว่า ๖ ปีบริบูรณ์ โดยมีวัตถุประสงค์แบ่งออกเป็น ๓ แนวทาง คือ การดูแล (Care) การพัฒนา (Development) และ การจัดการเรียนรู้ (Education) ซึ่งพระราชบัญญัติฉบับนี้ครอบคลุมทั้งตัวเด็ก พ่อแม่ผู้ปกครอง โรงเรียน ครูผู้สอนในระดับปฐมวัย ผู้ที่ทำงานกับเด็กปฐมวัย รวมไปถึงท้องถิ่นและชุมชน ซึ่งต้องมีบทบาทในส่งเสริมการพัฒนาเด็กปฐมวัยในพื้นที่อีกด้วย โดยการพัฒนาเด็กปฐมวัยนั้น จะต้องเป็นไปเพื่อส่งเสริมพัฒนาการ สร้างเจตคติที่ดี มีเตรียมความพร้อมตามวัย และที่สำคัญที่สุดคือต้องพัฒนาโดยไม่มุ่งเน้นให้เด็กปฐมวัยต้องสอบแข่งขัน อันเป็นหัวใจสำคัญของพระราชบัญญัติฉบับนี้เลยก็ว่าได้

๓. มุ่งเน้นให้เกิดการจัดทำแผนการพัฒนาเด็กปฐมวัยและจัดทำข้อมูลเด็กปฐมวัย

หลังจากที่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัยแล้ว ภาระงานอย่างหนึ่งที่คณะกรรมการคณะนี้ต้องดำเนินการคือ การจัดทำแผนการพัฒนาเด็กปฐมวัย เพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรี ซึ่งต้องมีการกำหนดกรอบ การบริหารจัดการแนวทางการพัฒนาเด็กปฐมวัย รวมถึงระบุหน่วยที่รับผิดชอบและติดตามผลในเรื่องที่เกี่ยวข้อง อันได้แก่ สนับสนุนแผนงานและโครงการการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างเป็นระบบบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานเพื่อขับเคลื่อนตามแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย ส่งเสริมและสนับสนุนหน่วยงานที่ดำเนินการด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย ดูแลความปลอดภัยและคุ้มครองเด็กปฐมวัยให้พ้นจากการล่วงละเมิดพัฒนาบุคลากรด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีความสามารถ และสุดท้ายคือจัดให้มีการจัดทำฐานข้อมูลเด็กปฐมวัย

๔. ส่งเสริมการผลิตและพัฒนาบุคลากรที่ทำงานเกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัย

พระราชบัญญัติฉบับนี้ให้ความสำคัญอย่างมากกับการผลิตและพัฒนาบุคลากรที่ทำหน้าที่ดูแลและจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยเพื่อให้เป็นไปตามปรัชญาการศึกษาปฐมวัย โดยในมาตรา ๒๓ นั้น ได้ระบุว่าในการผลิตครูหรือพัฒนาครูด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย ให้สถาบันอุดมศึกษาจัดให้มีการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างจิตวิญญาณของความเป็นครู มีคุณธรรม จริยธรรม ความรู้ ทักษะ และความสามารถในการจัดการเรียนการสอนเพื่อดูแลและพัฒนาเด็กปฐมวัยตามหลักการและปรัชญาของการพัฒนาเด็กปฐมวัย นอกจากนี้ยังระบุเพิ่มเติมอีกว่า ในการพัฒนาผู้ดูแลเด็กปฐมวัย ให้หน่วยงานที่ทำหน้าที่พัฒนาผู้ดูแลเด็กปฐมวัยจัดการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างจิตวิญญาณของความเป็นผู้ดูแลเด็ก มีคุณธรรม จริยธรรม ความรู้ ทักษะ และความสามารถในการดูแลเด็กปฐมวัยตามหลักการพัฒนาเด็กปฐมวัย

๕. กำหนดบทบาทของหน่วยงานต่างๆในการพัฒนาเด็กปฐมวัย

ในพระราชบัญญัติฉบับนี้ จะมีการระบุหน้าที่ของหน่วยที่ทำงานเกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัย เพื่อให้เกิดการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างชัดเจน อาทิเช่น ในมาตรา ๒๔ ซึ่งระบุว่า สถานพยาบาลของหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือภาคเอกชนที่มีหน้าที่ให้บริการสาธารณสุขแก่หญิงตั้งครรภ์และเด็กปฐมวัย ต้องจัดให้มีการให้บริการสุขภาพแก่มารดาและบุตรอย่างทั่วถึง โดยให้บริการวางแผนครอบครัว การอนามัยเจริญพันธุ์ การฝากครรภ์การเตรียมความพร้อมการเป็นบิดามารดา ตลอดจนให้บริการการสร้างเสริมภูมิคุ้มกัน การส่งเสริมโภชนาการ การส่งเสริมพัฒนาการ และการส่งเสริมการให้นมมารดาแก่บุตรตั้งแต่แรกเกิดอย่างน้อยหกเดือน

หรือ ในมาตรา ๒๕ สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีหน้าที่จัดการศึกษาให้แก่เด็กปฐมวัย ต้องจัดให้มีการอบรมเลี้ยงดู เพิ่มพูนประสบการณ์ ส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ และจัดการศึกษาแก่เด็กปฐมวัยอย่างทั่วถึง รวมทั้งจัดให้มีการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยที่เหมาะสมในช่วงรอยต่อตั้งแต่ก่อนระดับอนุบาลจนถึงระดับประถมศึกษาอย่างต่อเนื่อง เป็นต้น

พระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๒ นับได้ว่าเป็นผลดีต่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยของประเทศไทย ที่จะมียุทธศาสตร์ที่ดำเนินการในด้านนี้โดยตรง ทำให้การพัฒนาเด็กปฐมวัยมีความเป็นเอกภาพและชัดเจนมากยิ่งขึ้น เพื่อให้เด็กปฐมวัยมีการพัฒนาที่ดีและเหมาะสมตามวัย

แผนพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๖๔ – ๒๕๗๐

แผนพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๖๔ – ๒๕๗๐ ประกอบด้วย นโยบาย วิสัยทัศน์ ปรัชญา เป้าประสงค์ ยุทธศาสตร์ ตัวชี้วัด และมาตรการ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

นโยบายด้านเด็กปฐมวัย ๓ ประการ ได้แก่

๑. เด็กปฐมวัยทุกคนต้องได้รับการพัฒนาอย่างรอบด้าน อย่างมีคุณภาพ ตามศักยภาพ ตามวัยและต่อเนื่อง

๒. การพัฒนาเด็กตามข้อ ๑ ต้องจัดให้เป็นระบบและมีความสัมพันธ์ระหว่างกัน โดยบูรณาการชัดเจนระหว่างหน่วยงานราชการ และที่ไม่ใช่ราชการ ระหว่างวิชาชีพที่สัมพันธ์กับการพัฒนาเด็กปฐมวัย และระหว่างระดับต่าง ๆ ของการบริหารราชการแผ่นดินจากระดับชาติ ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น

๓. รัฐและทุกภาคส่วนต้องร่วมกันระดมทรัพยากรให้เพียงพอแก่การพัฒนาเด็กปฐมวัยตามนโยบายข้อ ๑

วิสัยทัศน์

“เด็กปฐมวัยทุกคนได้รับการพัฒนาอย่างรอบด้านเต็มตามศักยภาพ เป็นพื้นฐานของความเป็นพลเมืองคุณภาพ”

ปรัชญา

เด็กปฐมวัยทุกคนมีความสร้างสรรค์ จินตนาการ และเอกลักษณ์ มีความสามารถในการเรียนรู้ทุกสิ่ง กระตือรือร้นในการเรียนรู้ มีจิตที่ซึมซับสิ่งที่เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ดังนั้น เด็กปฐมวัยทุกคนต้องได้รับการดูแล พัฒนา และเรียนรู้อย่างรอบด้าน ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัยอย่างมีคุณภาพ และเท่าเทียม ตามศักยภาพ ตามวัยและต่อเนื่อง บนพื้นฐานของการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ที่ดีที่สุดสอดคล้องกับหลักการพัฒนาศักยภาพและความต้องการจำเป็นพิเศษของแต่ละบุคคล โดยคำนึงถึงความสุข ความเป็นอยู่ที่ดี การคุ้มครองสิทธิ และความต้องการพื้นฐานของเด็กปฐมวัย รวมทั้งการปฏิบัติต่อเด็กทุกคนโดยยึดหลักศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ การมีส่วนร่วม การเป็นที่ยอมรับของผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็ก และการกระทำทั้งปวงเพื่อประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นสำคัญ

เป้าหมาย

เด็กปฐมวัยทุกคน ซึ่งหมายถึงเด็กทุกคนที่อยู่ในประเทศไทย รวมถึงเด็กที่เป็นลูกแรงงานต่างชาติดและเด็กที่ไม่ได้มาจากครอบครัวไทย ที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย ต้องได้รับการพัฒนาอย่างรอบด้าน อย่างมีคุณภาพ ตามศักยภาพ ตามวัยและต่อเนื่อง และสามารถเข้าถึงบริการสุขภาพ การศึกษา และสวัสดิการสังคมได้อย่างเท่าเทียมกัน

เพื่อให้นโยบายด้านเด็กปฐมวัยดังกล่าวข้างต้นสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม จึงกำหนดให้มียุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยทั้งสิ้น ๗ ยุทธศาสตร์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การจัดและการให้บริการแก่เด็กปฐมวัย

เป้าประสงค์

๑. หญิงตั้งครรภ์ได้รับการดูแลในระหว่างตั้งครรภ์และหลังคลอดอย่างมีคุณภาพและเท่าเทียม
๒. เด็กปฐมวัยได้รับการดูแล พัฒนาอย่างรอบด้าน ทั้งด้านสุขภาพ การศึกษา และสวัสดิการสังคม เพื่อให้มีพัฒนาการที่รอบด้าน ทั้งทางร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย
๓. เด็กปฐมวัยทุกคนได้รับการสำรวจ คัดกรองและวินิจฉัยเพื่อหาภาวะความต้องการพิเศษ/ด้อยโอกาสเพื่อให้สามารถรับบริการด้านต่าง ๆ ได้อย่างเท่าเทียมและมีคุณภาพ และความพร้อมของระบบเครื่องมือ บุคลากร เพื่อสำรวจ คัดกรองและวินิจฉัยในการหาภาวะความต้องการพิเศษ/ด้อยโอกาส

มาตรการ

๑. ให้มีการพัฒนาระบบการดูแลและให้ความรู้แก่ทั้งพ่อและแม่ของทารกในครรภ์ อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ
๒. ส่งเสริมให้หญิงตั้งครรภ์และหลังคลอดทุกคนได้รับการทางสาธารณสุขและสวัสดิการสังคมที่มีคุณภาพอย่างเท่าเทียม
๓. สร้างกลไกความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน ภาคประชาชน และสถาบันครอบครัว ในการดูแลและพัฒนาเด็กปฐมวัยตั้งแต่วัยในครรภ์มารดา
๔. พัฒนาระบบการดูแล พัฒนาเด็กปฐมวัยเพื่อให้ได้รับบริการด้านสุขภาพ การศึกษา และสวัสดิการสังคมที่มีประสิทธิภาพ
๕. จัดให้มีระบบการสำรวจ คัดกรองและวินิจฉัยเพื่อหาภาวะความต้องการพิเศษ/ด้อยโอกาส และระบบส่งต่อที่มีประสิทธิภาพ
๖. พัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้มีความสามารถในการคัดกรองและวินิจฉัยเพื่อหาภาวะความต้องการพิเศษ/ด้อยโอกาส
๗. สร้างความพร้อมเรื่องเครื่องมือสำหรับสำรวจ คัดกรองและวินิจฉัยในการหาภาวะความต้องการพิเศษ/ด้อยโอกาสอย่างรอบด้าน
๘. พัฒนาระบบในการเฝ้าระวัง ช่วยเหลือ ปันฟูและส่งต่อเด็กปฐมวัยที่มีความต้องการพิเศษ เพื่อรับบริการด้านสาธารณสุขและการศึกษาอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ
๙. ทุกกระทรวงดำเนินงานร่วมกันในการสำรวจ คัดกรองเด็กปฐมวัยที่มีความต้องการพิเศษ/ด้อยโอกาส

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาและสร้างความเข้มแข็งให้กับสถาบันครอบครัวในการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย เป้าประสงค์

๑. พ่อแม่ ผู้ปกครอง และครอบครัวมีทักษะความเป็นพ่อแม่ (parenting skills)
๒. พ่อแม่ ผู้ปกครอง และครอบครัวมีการดูแล พัฒนา และคุ้มครองสิทธิเด็ก
๓. หญิงวัยเจริญพันธุ์และครอบครัวได้รับความรู้และการเตรียมความพร้อมก่อนตั้งครรภ์

มาตรการ

๑. สร้างชุดอบรม/สื่อการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะความเป็นพ่อแม่ (parenting skills) ให้แก่พ่อแม่ ผู้ปกครอง และครอบครัว
๒. ระดมความร่วมมือของทุกภาคส่วนในการสนับสนุนการจัดทำหลักสูตร/สื่อการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะความเป็นพ่อแม่ (parenting skills) ให้แก่ พ่อแม่ ผู้ปกครอง และครอบครัว
๓. พัฒนาทักษะความเป็นพ่อแม่ (parenting skills) ให้แก่ พ่อแม่ ผู้ปกครอง และครอบครัว
๔. พัฒนาทักษะความเป็นพ่อแม่ (parenting skills) ให้แก่ พ่อแม่ ผู้ปกครอง และครอบครัวที่มีเด็กที่มีความต้องการพิเศษ/ด้อยโอกาส ในการดูแลเด็กปฐมวัยให้มีการพัฒนาอย่างรอบด้าน เติบโตตามศักยภาพ โดยมีการสนับสนุนงบประมาณ/ทรัพยากรอย่างเหมาะสม
๕. มีกลไกสนับสนุนการดำเนินงานของพ่อแม่ ผู้ปกครอง และครอบครัวในการดูแล ปกป้องสิทธิและพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างรอบด้าน และมีประสิทธิภาพ
๖. จัดหรือสนับสนุนให้มีบริการรับเลี้ยงและพัฒนาเด็กทารกวัยเตาะแตะในชุมชน/สถานประกอบการ สำหรับช่วงกลางวันที่พ่อแม่ ผู้ปกครองทำงานและสนับสนุนความร่วมมือกับภาคเอกชน/ภาคประชาชนในการจัดบริการรับเลี้ยง พัฒนาและอบรมเลี้ยงดูเด็กในสถานที่ทำงานอย่างเหมาะสม
๗. มีมาตรการส่งเสริมและสนับสนุนสื่อมวลชนหรือองค์กรเอกชนที่ช่วยพัฒนาเด็กหรือสร้างความเข้มแข็งให้กับสถาบันครอบครัว ปกป้องและพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างรอบด้าน
๘. สร้างและพัฒนาชุดอบรม/สื่อการเรียนรู้เพื่อให้ความรู้และเตรียมความพร้อมก่อนตั้งครรภ์ของหญิงวัยเจริญพันธุ์ และเยาวชนวัยเจริญพันธุ์
๙. ส่งเสริมและสนับสนุนให้หญิงวัยเจริญพันธุ์มีความรู้ความเข้าใจและได้รับการเตรียมความพร้อมก่อนตั้งครรภ์

๑๐. พัฒนาระบบการให้ความช่วยเหลือกับครอบครัวที่อยู่ในภาวะฉุกเฉิน

๑๑. ขับเคลื่อนพระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวในวัยรุ่น พ.ศ. ๒๕๕๙

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการให้บริการพัฒนาเด็กปฐมวัย

เป้าประสงค์

๑. ระบบการพัฒนาเด็กปฐมวัยได้รับการปรับปรุงพัฒนาให้มีประสิทธิภาพ
๒. สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทุกแห่งได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ
๓. บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดูแล พัฒนาและจัดการเรียนรู้เด็กปฐมวัย ได้รับการพัฒนาศักยภาพและสนับสนุนให้ดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรการ

๑. มีการบูรณาการระบบการพัฒนาเด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กปฐมวัยได้รับบริการด้านสาธารณสุขและการศึกษาอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ
๒. สนับสนุนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการพัฒนาระบบการพัฒนาเด็กปฐมวัย
๓. จัดให้มีระบบการส่งเสริมพัฒนาการและระบบส่งต่อที่เหมาะสมตั้งแต่ก่อนระดับอนุบาลจนถึงระดับประถมศึกษาอย่างต่อเนื่อง
๔. ส่งเสริม และสนับสนุน ทรัพยากรให้สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทุกแห่งอย่างเพียงพอ
๕. มีการบูรณาการการดูแล กำกับ ติดตามการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๖. ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการดูแลเด็กปฐมวัย
๗. สร้างระบบพัฒนาสมรรถนะบุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดูแล พัฒนาเด็กปฐมวัย
๘. จัดอบรมเพื่อพัฒนาสมรรถนะบุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดูแล พัฒนาเด็กปฐมวัย
๙. มีการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานของบุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดูแล พัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างเป็นรูปธรรม
๑๐. สร้างระบบให้คำปรึกษาแนะนำ (coaching) และระบบพี่เลี้ยง (mentoring) ให้แก่บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดูแล พัฒนาเด็กปฐมวัย
๑๑. ส่งเสริมสนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษาจัดให้มีการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างจิตวิญญาณของความเป็นครู มีคุณธรรม จริยธรรม ความรู้ ทักษะ และความสามารถในการจัดการเรียนการสอนเพื่อดูแลและพัฒนาเด็กปฐมวัยตามหลักการและปรัชญาของการพัฒนาเด็กปฐมวัย

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การพัฒนาระบบและกลไกการบูรณาการสารสนเทศด้านเด็กปฐมวัย และการนำไปใช้ประโยชน์

เป้าประสงค์

๑. การพัฒนาและบูรณาการระบบฐานข้อมูลรายบุคคลและสารสนเทศเด็กปฐมวัย เพื่อการวางแผนการบริหารจัดการ การดำเนินการ การติดตามประเมินผลให้มีความถูกต้อง ครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน โดยเชื่อมโยงข้อมูลตั้งแต่แรกเกิด
๒. การนำระบบฐานข้อมูลและสารสนเทศที่พัฒนาแล้วไปใช้ในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรการ

๑. วิเคราะห์ และออกแบบโครงสร้างฐานข้อมูลรายบุคคลและสารสนเทศเด็กปฐมวัยที่สำคัญ ซึ่งมาจากการบูรณาการจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างรอบด้าน โดยคำนึงถึงการบูรณาการและส่งต่อข้อมูลของเด็กในช่วงรอยต่อการพัฒนาช่วงต่าง ๆ รวมถึงข้อมูลเด็กตกหล่นหรือเด็กที่อยู่ในระบบทางเลือกอื่น ๆ
๒. กำหนดแนวทางในการบูรณาการจัดทำฐานข้อมูลรายบุคคลและสารสนเทศเด็กปฐมวัยและการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ร่วมกันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๓. สนับสนุนงบประมาณในการบูรณาการจัดทำฐานข้อมูลรายบุคคลและสารสนเทศเด็กปฐมวัย

๔. ให้นำหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำฐานข้อมูลรายบุคคลและสารสนเทศเด็กปฐมวัยไปใช้ในการวางแผนติดตาม และประเมินผลการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างมีประสิทธิภาพ

๕. สนับสนุนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถเข้าถึงและนำระบบฐานข้อมูลไปใช้ประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพและสมบูรณ์

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การจัดทำและปรับปรุงกฎหมาย กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัยและการดำเนินการตามกฎหมาย

เป้าประสงค์

๑. ให้มีกฎหมาย กฎระเบียบ เพื่อให้เด็กปฐมวัยได้รับประโยชน์ตามสิทธิขั้นพื้นฐาน และได้รับความคุ้มครองตามที่กฎหมายกำหนด

๒. ระบบและกลไกในการบังคับใช้กฎหมายและมาตรการทางกฎหมายที่เอื้อให้หน่วยงานและองค์กรเพื่อส่งเสริมและพัฒนาเด็กปฐมวัยตามศักยภาพของเด็กแต่ละคน

มาตรการ

๑. รวบรวม จัดทำ ปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย กฎระเบียบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อลดความซ้ำซ้อน และให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๖๒ และมาตรฐานสากล

๒. ทุกภาคส่วนของสังคมมีส่วนร่วมในการจัดทำและปรับปรุงกฎหมาย กฎระเบียบเพื่อให้เด็กปฐมวัยได้รับประโยชน์ตามสิทธิของเด็กปฐมวัย ทางด้านสุขภาพ และการศึกษา

๓. ปรับปรุงกฎหมาย กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัย ควรเอื้อต่อการเลี้ยงดูบุตรอย่างเหมาะสม โดยเฉพาะการขยายสิทธิการลา การส่งเสริมให้มีระบบการทำงานที่ยืดหยุ่น การทำงานจากที่บ้าน (work from home)

๔. จัดทำระบบและกลไกในการพิทักษ์และคุ้มครองสิทธิเด็กปฐมวัยตามกฎหมาย

๕. ผลักดันให้มีหน่วยงานซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงเกี่ยวกับการรับเรื่องร้องเรียน โกล่เกลี่ย และดำเนินการทางคดีเพื่อพิทักษ์สิทธิของเด็กปฐมวัย

๖. ผลักดันให้มีคณะกรรมการไกล่เกลี่ย ประกอบด้วย ๓ ฝ่าย ได้แก่ คู่กรณี กรรมการ และคนกลาง

๗. จัดทำแผนการผลิต พัฒนาและกำหนดอัตรากำลังของบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านเพื่อรองรับการดำเนินงานทางด้านกฎหมาย

๘. สร้างความตระหนักรู้ให้แก่ประชาชนทั่วไปถึงหน้าที่ในการพิทักษ์และคุ้มครองสิทธิเด็กปฐมวัยตามกฎหมาย

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ การวิจัยพัฒนาและเผยแพร่องค์ความรู้

เป้าประสงค์

๑. การพัฒนาองค์ความรู้ การวิจัย และนวัตกรรมด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยที่สามารถนำไปใช้ได้จริง

๒. ระบบการจัดการความรู้ด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยเพื่อพัฒนางานและสมรรถนะของบุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง

๓. การเผยแพร่องค์ความรู้ งานวิจัยและนวัตกรรมผ่านเครือข่ายสื่อสารสาธารณะ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ผู้ดูแลเด็กปฐมวัยได้รับความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดีในการพัฒนาเด็กปฐมวัย

มาตรการ

๑. วิเคราะห์ สังเคราะห์งานวิจัย จากงานวิจัยที่มีคุณค่าและสอดคล้องกับการทำงานของทุกยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยในมิติต่าง ๆ ที่มีคุณภาพ
๒. วิเคราะห์ สังเคราะห์ และจัดลำดับความสำคัญของความรู้ที่จำเป็นเพื่อสื่อสารสู่พ่อแม่ ผู้ปกครอง ผู้ดูแลเด็ก และผู้ที่เกี่ยวข้องผ่านสื่อสาธารณะ
๓. ส่งเสริมให้มีการสร้างและต่อยอดองค์ความรู้ งานวิจัย และนวัตกรรมด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยในมิติต่าง ๆ
๔. ให้การสนับสนุนองค์กรที่พัฒนาองค์ความรู้ การวิจัย และนวัตกรรมด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยในมิติต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์พัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างเร่งด่วน
๕. สร้างมาตรการสนับสนุนองค์กรที่มีวัตถุประสงค์ในกาวิจัยด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย
๖. มีการพัฒนาระบบเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของภาครัฐและเอกชน ทั้งภายในและต่างประเทศ
๗. สร้างกลไกการบูรณาการองค์ความรู้ งานวิจัย และนวัตกรรมด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยในมิติต่าง ๆ ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดทำเป็นคลังความรู้ด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยในมิติต่าง ๆ
๘. ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยนำองค์ความรู้ งานวิจัย และนวัตกรรมด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยไปใช้ในการพัฒนาเด็กปฐมวัย
๙. พัฒนาระบบการจัดการความรู้ด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยในมิติต่าง ๆ
๑๐. สนับสนุนให้เกิดประชาคมการเรียนรู้ของผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับเด็กปฐมวัยในทุกพื้นที่ เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน และพัฒนาสมรรถนะในการทำงานอย่างต่อเนื่อง
๑๑. ส่งเสริมให้มีการค้นหาสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีวิธีปฏิบัติดีเด่น (Good Practices) เพื่อสร้างสรรค์พัฒนางานในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านสาธารณสุข การศึกษา สังคม
๑๒. ส่งเสริมให้มีการเทียบเคียง (Benchmarking) กับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยอื่นที่มีวิธีปฏิบัติดีเด่น (Good Practices) เพื่อให้เกิดการพัฒนาสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างต่อเนื่องสร้างประชาคมการเรียนรู้ในระดับพื้นที่และระดับชาติทั้งในรูปแบบออนไลน์ และการประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน
๑๓. สร้างระบบการเผยแพร่ที่มีความเชื่อมโยงระหว่างภาคี ทั้งภาครัฐและเอกชน
๑๔. ผลักดันให้สื่อสารมวลชนเข้ามามีบทบาทเชิงรุกในการเผยแพร่องค์ความรู้ด้านเด็กปฐมวัยสู่สาธารณชนในหลากหลายรูปแบบ
๑๕. มีมาตรการส่งเสริมให้มีการเผยแพร่องค์ความรู้สู่พ่อแม่ ผู้ปกครอง และผู้ดูแลเด็กปฐมวัยอย่างทั่วถึงและต่อเนื่องในทุกช่องทาง

ยุทธศาสตร์ที่ ๗ การบริหารจัดการ การสร้างกลไกการประสานการดำเนินงาน และการติดตามประเมินผล เป้าประสงค์

๑. การบูรณาการการบริหารจัดการการดำเนินงานของหน่วยงานส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างมีประสิทธิภาพ
๒. ระบบการประสานงานด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยทุกระดับ

๓. การติดตามประเมินผลการดำเนินงานด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยแบบบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๔. แผนงบประมาณ และแผนการดำเนินงานประจำปีแบบบูรณาการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

มาตรการ

๑. พัฒนาระบบการบริหารจัดการการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างมีประสิทธิภาพ

๒. สร้างกลไกการประสานงานด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย เพื่อให้เกิดการบูรณาการร่วมกันของหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชนและภาคประชาสังคม

๓. ส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างเครือข่ายในระดับจังหวัดและระดับอำเภอเพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัย

๔. กำหนดแนวทางการติดตามผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

๕. สร้างระบบติดตามประเมินผลการดำเนินงานด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยแบบบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๖. กำหนดแนวทางการจัดสรรและแสวงหาทรัพยากรเพื่อส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาเด็กปฐมวัยที่ชัดเจน

๗. สร้างกลไกการมีส่วนร่วมในการสนับสนุนงบประมาณและทรัพยากร ทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัย

กรอบการบูรณาการความร่วมมือ ๖ กระทรวง
การพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต (กลุ่มเด็กปฐมวัย) พ.ศ. ๒๕๖๕ – ๒๕๖๙

วิสัยทัศน์

เด็กปฐมวัยทุกคนมีการพัฒนาอย่างรอบด้านเต็มตามศักยภาพ โดยคำนึงถึงคุณภาพ ความเท่าเทียม และความจำเป็นขั้นพื้นฐานของเด็กปฐมวัย เพื่อนำไปสู่ความเป็นพลเมืองคุณภาพ

เป้าประสงค์

๑. เด็กปฐมวัยมีการเจริญเติบโตเต็มศักยภาพ พัฒนาการสมวัยและมีคุณภาพชีวิตที่ดี
๒. เด็กปฐมวัยได้รับการและคุ้มครองอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมตามมาตรฐาน
๓. เด็กปฐมวัยเติบโตเป็นพลเมืองคุณภาพ

กรอบการบูรณาการความร่วมมือ กลุ่มเด็กปฐมวัย ๕H ประกอบด้วย

๑. Heart : จิตใจดี มีวินัย
๒. Head : เก่งคิด วิเคราะห์เป็น
๓. Hand : ใฝ่เรียนรู้ มีทักษะ
๔. Health : สุขอนามัยดี สุขภาพแข็งแรง
๕. Hi-tech : ทันสมัย ก้าวหน้า รู้เท่าทันเทคโนโลยี

การบูรณาการโดยยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง

ช่วงอายุ	กลุ่มปกติ	กลุ่มเปราะบาง
อายุ ๐ – ๓ ปี สถานบริการสาธารณสุข	สธ.	สธ.พม.
อายุ ๓ – ๕ ปี สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย	มท. สธ. พม. รง.	พม.
อายุ ๕ – ๖ ปี สถานศึกษา/รัฐ/เอกชน	สธ. มท.	สธ. พม.

มาตรการ

การบูรณาการโดยยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง ครอบคลุมเป็นฐาน ชุมชนร่วมสร้าง มีการจัดบริการที่มีคุณภาพมาตรฐานอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม

๑. ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ กฎหมาย และนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย
๒. พัฒนาระบบการดูแล และให้ความรู้ในการดูแลเด็กปฐมวัยให้กับพ่อแม่อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ
๓. สร้างระบบการดูแลเด็กปฐมวัยเพื่อให้ได้รับการด้านสุขภาพ การศึกษา และสวัสดิการสังคมที่มีประสิทธิภาพ
๔. พัฒนาศักยภาพบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้ ทักษะ และความสามารถในการให้บริการเด็กปฐมวัย
๕. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการเฝ้าระวัง ดูแล และพัฒนาเด็กปฐมวัย

เป้าหมายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

เป้าหมาย	มาตรการ	ตัวชี้วัด	หน่วยงานรับผิดชอบ
๑. Heart : จิตใจดี มีวินัย	๑. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชนในการเฝ้าระวัง ดูแลและพัฒนาเด็กปฐมวัย ๒. ส่งเสริมสร้างความรอบรู้ในการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยให้กับสถาบันครอบครัว	๑. ร้อยละของชุมชนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดและให้บริการแก่เด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๒. ค่าดัชนีความเข้มแข็งของครอบครัว	<u>ผู้รับผิดชอบหลัก</u> มท. พม. <u>ผู้รับผิดชอบร่วม</u> สธ. ศธ. รง.
๒. Head : เก่งคิด วิเคราะห์เป็น	๑. ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ ที่มีประสิทธิภาพสำหรับเด็กปฐมวัย ๒. ส่งเสริมและสนับสนุนสื่ออุปกรณ์ที่เหมาะสมกับการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในแต่ละช่วงวัย	ร้อยละของเด็กผ่านการประเมินความพร้อมก่อนเข้าประถมศึกษา	<u>ผู้รับผิดชอบหลัก</u> ศธ. <u>ผู้รับผิดชอบร่วม</u> พม. มท. สธ.
๓. Hand : ไฝ่เรียนรู้ มีทักษะ	๑. พัฒนาและยกระดับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้ได้ตามมาตรฐาน ๒. ส่งเสริมสนับสนุนสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการดูแลเด็ก	ร้อยละของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยดำเนินการได้ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยขั้นต้น (ระดับ C)	<u>ผู้รับผิดชอบหลัก</u> พม. <u>ผู้รับผิดชอบร่วม</u> สธ. ศธ. มท. รง. ดศ.
๔. Health : สุขอนามัยดี สุขภาพ แข็งแรง	๑. ส่งเสริมให้หญิงวัยเจริญพันธุ์ หญิงตั้งครรภ์และหลังคลอดทุกคนได้รับบริการทางสาธารณสุขและสวัสดิการสังคมที่มีคุณภาพอย่างเท่าเทียม ๒. พัฒนาระบบการดูแล เฝ้าระวังรักษาฟื้นฟูและส่งต่อเด็กปฐมวัยเพื่อรับบริการด้านสาธารณสุขและการศึกษาอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ ๓. พัฒนาทักษะความเป็นพ่อแม่ (Parenting Skills) ให้แก่พ่อแม่ ผู้ปกครองและครอบครัว ๔. ส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยเอื้อต่อการเจริญเติบโตและการพัฒนาการของเด็กปฐมวัย	๑. ร้อยละของหญิงตั้งครรภ์ได้รับบริการฝากครรภ์ครบตามเกณฑ์ ๒. ร้อยละของเด็ก ๐ – ๕ ปี สูงดีสมส่วน ๓. ร้อยละของเด็ก ๐ – ๕ ปี ทั้งหมดตามช่วงอายุที่กำหนดมีพัฒนาการสมวัย	<u>ผู้รับผิดชอบหลัก</u> สธ. <u>ผู้รับผิดชอบร่วม</u> พม. ดศ. มท. รง. ศธ.
๕. Hi-tech : ทันสมัย ก้าวหน้า รู้เท่าทันเทคโนโลยี	๑. สนับสนุนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถเข้าถึงและนำระบบฐานข้อมูลไปใช้ในการวางแผน ติดตามและประเมินผลการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างมีประสิทธิภาพ ๒. ส่งเสริม สนับสนุนพ่อแม่ ผู้ปกครองเข้าถึงข้อมูลและบริการของภาครัฐที่เกี่ยวข้องด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างทั่วถึงและปลอดภัย	มีระบบเชื่อมโยงฐานข้อมูลเด็กปฐมวัย	<u>ผู้รับผิดชอบหลัก</u> ดศ. <u>ผู้รับผิดชอบร่วม</u> ศธ.

กลไกการขับเคลื่อน

ระดับชาติ : คณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย, คณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ

ระดับกระทรวง : คณะอนุกรรมการประสานและส่งเสริมการพัฒนาเด็กปฐมวัย

ระดับจังหวัด : คณะอนุกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กปฐมวัย ระดับจังหวัด/กรุงเทพมหานคร

ระดับอำเภอ : คณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตและระบบสุขภาพอำเภอ

ระดับตำบล : คณะกรรมการกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นและพื้นที่ (สปสช.)

บทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานพัฒนาเด็กปฐมวัย

๑. กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

๑) ส่งเสริม พัฒนา และติดตามการพัฒนาเด็กปฐมวัยของคณะอนุกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กปฐมวัยระดับจังหวัดและกรุงเทพมหานคร

๒) ส่งเสริมและสนับสนุนกลไกการพัฒนา คัดกรอง และจัดสวัสดิการสำหรับเด็กปฐมวัยและครอบครัว รวมถึงเด็กปฐมวัยที่ประสบปัญหาทางสังคม อาทิ เด็กปฐมวัยที่อยู่ในครอบครัวยากจนหรือที่มีรายได้น้อย อยู่ในภาวะเสี่ยง รวมทั้งเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

๓) เสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพผู้ปฏิบัติงานด้านเด็กปฐมวัยให้สามารถดูแล พัฒนา คัดกรอง ฟื้นฟูให้เด็กปฐมวัยมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ผ่านกระบวนการทำงานในรูปแบบต่างๆ รวมถึงระบบ e-learning

๔) ติดตามคุณภาพการดำเนินงานของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยของประเทศตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ด้วยระบบประเมินออนไลน์

๕) ส่งเสริม และพัฒนาการดำเนินงานของสถานรองรับเด็กทั้งภาครัฐและเอกชนให้เป็นไปตามมาตรฐานส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม สำหรับเด็กในสถานรองรับเด็ก

๖) ส่งเสริมและพัฒนาความเข้มแข็งให้กับสถาบันครอบครัวในการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย

๗) บูรณาการฐานข้อมูลด้านการพัฒนา คัดกรอง และจัดสวัสดิการสำหรับเด็กและครอบครัวของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๘) ให้บริการข้อมูลสารสนเทศเด็กปฐมวัย ด้านการพัฒนา คัดกรอง และสวัสดิการแก่หน่วยงานภาครัฐ เอกชน และภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

๒. กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

๑) ส่งเสริม สนับสนุนพ่อแม่ ผู้ปกครองเข้าถึงข้อมูลและบริการของภาครัฐที่เกี่ยวข้องด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างทั่วถึงและปลอดภัย

๒) พัฒนาพ่อแม่ผู้ปกครองให้มีความรู้ ความสามารถในการใช้ดิจิทัลอย่างสร้างสรรค์

๓) สนับสนุนการพัฒนาฐานข้อมูลเด็กปฐมวัย

๓. กระทรวงมหาดไทย

๑) ส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (อายุ ๒-๖ ปี) สมวัยรอบด้าน (ส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยสมวัย)

๒) ส่งเสริมการสร้างกลไกการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเด็กปฐมวัย (ชุมชนมีส่วนร่วม)

๓) สนับสนุนส่งเสริมให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก/โรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัยให้มีคุณภาพและมาตรฐาน

๔. กระทรวงแรงงาน

- ๑) คุ้มครองและส่งเสริมหญิงตั้งครรภ์ หญิงหลังคลอดให้ได้รับสิทธิและสวัสดิการที่เหมาะสมตาม
- ๒) สนับสนุนการจัดตั้งมมนแม่ สถานพัฒนาเด็กในสถานประกอบการ
- ๓) ดำเนินการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติแก่ผู้ดูแลเด็กปฐมวัยตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงานกำหนด

๕. กระทรวงศึกษาธิการ

- ๑) ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ให้มีสมรรถนะที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตและการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างบูรณาการกัน และจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์
- ๒) ส่งเสริมและพัฒนาครูและบุคลากรในการจัดการศึกษาปฐมวัยให้มีความรู้และทักษะที่สอดคล้องกับหลักการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างรอบด้าน
- ๓) ส่งเสริมและสนับสนุนสื่ออุปกรณ์ที่เหมาะสมกับการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในแต่ละช่วง รวมทั้งส่งเสริมการอ่าน การเล่านิทาน การใช้สื่อเรียนรู้ต่าง ๆ ให้แก่ครอบครัว
- ๔) จัดสภาพแวดล้อมและสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้และพัฒนาการเด็กปฐมวัย
- ๕) ส่งเสริมและสนับสนุนภาวะการเจริญเติบโตและสุขภาวะที่ดีของเด็ก เพื่อให้เด็กมีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง สมบูรณ์มีคุณภาพชีวิตที่ดีเหมาะสมตามช่วงวัย

๖. กระทรวงสาธารณสุข

- ๑) พัฒนาระบบบริการอนามัยแม่และเด็กของสถานบริการสาธารณสุขให้ได้มาตรฐานสากลและสร้างการเข้าถึงบริการอย่างเท่าเทียม
- ๒) เสริมสร้างสมรรถนะบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนพ่อแม่และผู้ปกครอง
- ๓) ส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการดูแลสุขภาพ การเจริญเติบโต และพัฒนาการของเด็กปฐมวัย
- ๔) สร้างความตระหนักรู้ ด้วยสื่อที่หลากหลาย เพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยทุกมิติ
- ๕) ศึกษาวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ มาตรฐาน รูปแบบและเทคโนโลยีในการส่งเสริมสุขภาพแม่และเด็ก
- ๖) สร้างการมีส่วนร่วมจากภาคีเครือข่าย เอกชน ท้องถิ่น ชุมชน และประชาสังคม

ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย

๑. ด้านการส่งเสริมการตั้งครรภ์อย่างมีคุณภาพ (กระทรวงสาธารณสุข)

ร้อยละของหญิงตั้งครรภ์ที่ได้รับการฝากครรภ์ครบตามเกณฑ์

๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙
ร้อยละ ๗๕	ร้อยละ ๗๕	ร้อยละ ๗๕	ร้อยละ ๗๕	ร้อยละ ๘๐

๒. ด้านการส่งเสริมการเจริญเติบโตเต็มศักยภาพ (กระทรวงสาธารณสุข)

ร้อยละของเด็ก ๐ – ๕ ปี สูงดีสมส่วน

๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙
ร้อยละ ๖๔	ร้อยละ ๖๖	ร้อยละ ๖๘	ร้อยละ ๗๐	ร้อยละ ๗๒

๓. ด้านการส่งเสริมพัฒนาการเด็กสมวัย (กระทรวงสาธารณสุข)

ร้อยละของเด็ก ๐ – ๕ ปี ทั้งหมดตามช่วงอายุที่กำหนดมีพัฒนาการสมวัย

๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙
ร้อยละ ๘๕	ร้อยละ ๘๕	ร้อยละ ๘๕	ร้อยละ ๘๕	ร้อยละ ๘๕

๔. ด้านการส่งเสริมความเข้มแข็งของครอบครัว

ค่าดัชนีความเข้มแข็งของครอบครัว (กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์)

๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙
ร้อยละ ๘๖.๐	ร้อยละ ๘๖.๒๕	ร้อยละ ๘๖.๕๐	ร้อยละ ๘๖.๗๕	ร้อยละ ๘๗.๐

๕. ด้านการส่งเสริมสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้ได้มาตรฐาน (กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์)

ร้อยละของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยดำเนินการได้ตามเกณฑ์มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยขั้นต้น (ระดับ C)

๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙
ร้อยละ ๗๐	ร้อยละ ๗๕	ร้อยละ ๘๐	ร้อยละ ๘๕	ร้อยละ ๙๐

๖. ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน

ร้อยละของชุมชนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดและให้บริการแก่เด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (กระทรวงมหาดไทย)

๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙
ร้อยละ ๗๐	ร้อยละ ๗๕	ร้อยละ ๘๐	ร้อยละ ๘๕	ร้อยละ ๙๐

๗. ด้านการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าประถมศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ)

ร้อยละของเด็กผ่านการประเมินความพร้อมก่อนเข้าประถมศึกษา

๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙
ร้อยละ ๗๐	ร้อยละ ๗๐	ร้อยละ ๗๐	ร้อยละ ๗๐	ร้อยละ ๗๐

๘. ด้านการพัฒนาระบบข้อมูลเด็กปฐมวัย (กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม)

มีระบบเชื่อมโยงฐานข้อมูลเด็กปฐมวัย ๑ ระบบ

๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙
มีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานเจ้าของข้อมูล	มีระบบบัญชีข้อมูล (Data Catalog) ด้านเด็กปฐมวัย พร้อมออกแบบสถาปัตยกรรมระบบเชื่อมโยงฐานข้อมูล	ระบบเชื่อมโยงฐานข้อมูลเด็กปฐมวัย	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าใช้งานระบบ	-
๔ หน่วยงาน	๑ ระบบ รวบรวมรายการชุดข้อมูลจาก ๔ หน่วยงาน, ๑ รายงานสถาปัตยกรรมระบบ	๑ ระบบ	๔ หน่วยงาน	-

ด้านการส่งเสริมการตั้งครรภ์อย่างมีคุณภาพ (กระทรวงสาธารณสุข)
ร้อยละของหญิงตั้งครรภ์ที่ได้รับการฝากครรภ์ครบตามเกณฑ์

ชื่อตัวชี้วัด	ร้อยละของหญิงตั้งครรภ์ที่ได้รับการฝากครรภ์ครบตามเกณฑ์															
คำนิยาม	หญิงตั้งครรภ์ หมายถึง หญิงตั้งครรภ์ทุกราย ที่มาฝากครรภ์ที่สถานบริการสาธารณสุขนั้นๆ การฝากครรภ์คุณภาพ หมายถึง การบริการฝากครรภ์ในหญิงตั้งครรภ์รายปกติที่ไม่มีความเสี่ยง โดยผ่านการคัดกรองและประเมินความเสี่ยง พร้อมได้รับความรู้ตามมาตรฐานโรงเรียนพ่อแม่ ชักประวัติ ตรวจร่างกาย ตรวจทางห้องปฏิบัติการ ได้รับวิตามิน ฯลฯ ตามสิทธิประโยชน์ หญิงตั้งครรภ์ที่ได้รับการประเมินไม่อยู่ในกลุ่มเสี่ยงได้มาฝากครรภ์ตามนัด **หญิงไทยทุกรายที่คลอดในเขตรับผิดชอบ หมายถึง หญิงไทยคลอดในเขตรับผิดชอบ และหญิงไทยคลอดที่มารับบริการ ประกอบด้วย ๑. หญิงไทยตั้งครรภ์ที่คลอดทุกคนที่อาศัยอยู่ในเขตรับผิดชอบ ๒. หญิงไทยตั้งครรภ์ที่คลอดที่อาศัยอยู่นอกเขตรับผิดชอบที่มารับบริการคลอด															
เกณฑ์เป้าหมาย :																
<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse; text-align: center;"> <tr> <td style="width: 20%;">ปีงบประมาณ ๖๕</td><td style="width: 20%;">ปีงบประมาณ ๖๖</td><td style="width: 20%;">ปีงบประมาณ ๖๗</td><td style="width: 20%;">ปีงบประมาณ ๖๘</td><td style="width: 20%;">ปีงบประมาณ ๖๙</td></tr> <tr> <td>๗๕</td><td>๗๕</td><td>๗๕</td><td>๗๕</td><td>๘๐</td></tr> <tr> <td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td></tr> </table>		ปีงบประมาณ ๖๕	ปีงบประมาณ ๖๖	ปีงบประมาณ ๖๗	ปีงบประมาณ ๖๘	ปีงบประมาณ ๖๙	๗๕	๗๕	๗๕	๗๕	๘๐					
ปีงบประมาณ ๖๕	ปีงบประมาณ ๖๖	ปีงบประมาณ ๖๗	ปีงบประมาณ ๖๘	ปีงบประมาณ ๖๙												
๗๕	๗๕	๗๕	๗๕	๘๐												
กลุ่มเป้าหมาย	หญิงคลอดทุกรายในเขตรับผิดชอบ															
วิธีการจัดเก็บข้อมูล	บันทึกข้อมูลในโปรแกรมของสถานบริการหรือส่งข้อมูลผ่านสาธารณสุขจังหวัด / ศูนย์อนามัยที่ ๑ - ๑๒ สู่ฐานข้อมูล ๔๓ แฟ้ม															
แหล่งข้อมูล	โรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขทุกแห่ง/สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด/ ศูนย์อนามัยที่ ๑ - ๑๒/ ฐานข้อมูล ๔๓ แฟ้ม															
สูตรคำนวณตัวชี้วัด	$(A/B) \times 100$ A = จำนวนหญิงคลอดตาม B ที่ฝากครรภ์คุณภาพครบตามเกณฑ์ (ข้อมูลจากสมุดสีชมพูบันทึกลงใน ๔๓ แฟ้ม : แฟ้ม ANC) B = จำนวนหญิงไทยทุกรายที่คลอด ในเขตรับผิดชอบทั้งหมดในเวลาเดียวกัน (ฐานข้อมูล ๔๓ แฟ้ม : แฟ้ม Labor)															
ระยะเวลาประเมินผล	ทุกไตรมาส															
วิธีการประเมินผล :	ผลการดำเนินงานเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมาย															
ข้อมูลสนับสนุนการดำเนินงาน :	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse; text-align: center;"> <tr> <th rowspan="2">ตัวชี้วัด</th><th rowspan="2">Baseline data*</th><th rowspan="2">หน่วยวัด</th><th colspan="3">ผลการดำเนินงานในรอบปีงบประมาณ พ.ศ. **</th></tr> <tr> <th>๒๕๖๑</th><th>๒๕๖๒</th><th>๒๕๖๓</th></tr> <tr> <td>หญิงตั้งครรภ์ได้รับบริการฝากครรภ์ครบตามเกณฑ์</td><td>๗๕</td><td>ร้อยละ</td><td>๖๒.๘๘</td><td>๗๐.๒๔</td><td>๗๕.๘</td></tr> </table>	ตัวชี้วัด	Baseline data*	หน่วยวัด	ผลการดำเนินงานในรอบปีงบประมาณ พ.ศ. **			๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	หญิงตั้งครรภ์ได้รับบริการฝากครรภ์ครบตามเกณฑ์	๗๕	ร้อยละ	๖๒.๘๘	๗๐.๒๔	๗๕.๘
ตัวชี้วัด	Baseline data*				หน่วยวัด	ผลการดำเนินงานในรอบปีงบประมาณ พ.ศ. **										
		๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓												
หญิงตั้งครรภ์ได้รับบริการฝากครรภ์ครบตามเกณฑ์	๗๕	ร้อยละ	๖๒.๘๘	๗๐.๒๔	๗๕.๘											

	* ข้อมูลรายงานจาก HDC กระทรวงสาธารณสุข
หน่วยงานที่รับผิดชอบ ประมวลผลและจัดทำ ข้อมูล (ระดับส่วนกลาง)	สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข
หน่วยงานร่วม ดำเนินการ	กระทรวงมหาดไทย กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงแรงงาน กระทรวงศึกษาธิการ
ผู้รับผิดชอบการ รายงานผลการ ดำเนินงาน	๑.ชื่อ-สกุล แพทย์หญิงพิมลพรรณ ต่างวิวัฒน์ ตำแหน่ง หัวหน้ากลุ่มอนามัยแม่และเด็ก โทรศัพท์ที่ทำงาน : ๐ ๒๕๕๐ ๔๔๓๕ โทรศัพท์มือถือ : ๐๘๑ ๒๙๒๓๘๔๙ E-mail : pimolphantang@gmail.com ๒.ชื่อ-สกุล นางจุฬารรณ เขมทอง ตำแหน่ง นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ โทรศัพท์ที่ทำงาน : ๐ ๒๕๕๐ ๔๔๒๕ โทรศัพท์มือถือ : ๐๘๐ ๓๙๒๔๑๒๔ E-mail : kaijulasuk@gmail.com

ด้านการส่งเสริมการเจริญเติบโตเต็มศักยภาพ (กระทรวงสาธารณสุข)

ร้อยละเด็กอายุ ๐ – ๕ ปี สูงดีสมส่วน

ชื่อตัวชี้วัด	ร้อยละเด็กอายุ ๐ – ๕ ปี สูงดีสมส่วน			
คำนิยาม	สูงดี หมายถึง ความยาวหรือส่วนสูงอยู่ในระดับสูงตามเกณฑ์ขึ้นไป (สูงตามเกณฑ์ ค่อนข้างสูง หรือสูง) เมื่อเทียบกับกราฟการเจริญเติบโตตามดัชนี <u>ความยาวหรือส่วนสูงตามเกณฑ์อายุ</u> ของเด็กอายุ ๐ – ๕ ปี กรมอนามัย ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ โดยมีค่ามากกว่า หรือ เท่ากับ -๑.๕ SD ของความยาว หรือ ส่วนสูงตามแสดงเกณฑ์อายุ สมส่วน หมายถึง น้ำหนักอยู่ในเกณฑ์เหมาะสมกับส่วนสูง เมื่อเทียบกับกราฟการเจริญเติบโต ตามดัชนี <u>น้ำหนักตามเกณฑ์ความยาวหรือส่วนสูง</u> ของเด็กอายุ ๐ – ๕ ปี กรมอนามัย ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ โดยมีค่า -๑.๕ SD ถึง +๑.๕ SD ของน้ำหนักตามเกณฑ์ความยาวหรือส่วนสูง สูงดีสมส่วน หมายถึง เด็กที่มีความยาวหรือส่วนสูงตามดัชนี<u>ความยาวหรือส่วนสูงตามเกณฑ์อายุ</u> ระดับสูงตามเกณฑ์ขึ้นไป (สูงตามเกณฑ์ ค่อนข้างสูง หรือสูง) และสมส่วนตามดัชนี <u>น้ำหนักตามเกณฑ์ความยาวหรือส่วนสูง</u> ในคนเดียวกัน			
เกณฑ์เป้าหมาย :				
ปีงบประมาณ ๖๕	ปีงบประมาณ ๖๖	ปีงบประมาณ ๖๗	ปีงบประมาณ ๖๘	ปีงบประมาณ ๖๙
๖๔	๖๖	๖๘	๗๐	๗๒
กลุ่มเป้าหมาย	เด็กแรกเกิด – ๕ ปี ๑๑ เดือน ๒๙ วัน			
วิธีการจัดเก็บข้อมูล	๑. ชั่งน้ำหนัก วัดความยาว หรือ ส่วนสูง เด็กแรกเกิด – ๕ ปี ๑๑ เดือน ๒๙ วัน ทุก ๓ เดือน และ บันทึกด้วยทศนิยม ๑ ตำแหน่ง เช่น น้ำหนัก ๒๐.๑ กิโลกรัม ส่วนสูง ๑๕๑.๒ เซนติเมตร ๒. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) และโรงพยาบาลชุมชน หรือ โรงพยาบาลทั่วไป หรือ โรงพยาบาลศูนย์ นำข้อมูลน้ำหนักและความยาวหรือส่วนสูงของเด็กที่ได้จากการชั่งน้ำหนัก วัดความยาวหรือส่วนสูงในหมู่บ้าน สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย โรงเรียน ระดับอนุบาล และสถานบริการสาธารณสุขของรัฐ (คลินิกสุขภาพเด็กดี) ซึ่ง<u>ไม่รวมการมารับบริการ ในกรณีเจ็บป่วย</u> บันทึกในโปรแกรมหลักของสถานบริการ เช่น JHCIS, HOSxP PCU เป็นต้น เพื่อประมวลผลและส่งออกในแฟ้มข้อมูล Nutrition ตามโครงสร้างมาตรฐาน ๔๓ แฟ้ม ของกระทรวงสาธารณสุข			
แหล่งข้อมูล	๑. สถานบริการสาธารณสุขของรัฐทุกแห่ง (คลินิกสุขภาพเด็กดี) ๒. หมู่บ้าน (โดย อสม.) ๓. สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ๔. โรงเรียนระดับอนุบาล			
สูตรคำนวณตัวชี้วัด	A = จำนวนเด็กอายุ ๐-๕ ปีสูงดีสมส่วน B = จำนวนเด็กอายุ ๐-๕ ปี ที่ชั่งน้ำหนัก และวัดความยาวหรือส่วนสูง ร้อยละเด็กอายุ ๐ – ๕ ปีสูงดีสมส่วน = (A /B) × ๑๐๐			
ระยะเวลาประเมินผล	ทุกไตรมาส			

ด้านการส่งเสริมพัฒนาการเด็กสมวัย (กระทรวงสาธารณสุข)
ร้อยละของเด็กอายุ ๐-๕ ปี ทั้งหมดตามช่วงอายุที่กำหนดมีพัฒนาการสมวัย

ชื่อตัวชี้วัด	ร้อยละของเด็กอายุ ๐-๕ ปี ทั้งหมดตามช่วงอายุที่กำหนดมีพัฒนาการสมวัย				
คำนิยาม	- <u>พัฒนาการสมวัย</u> หมายถึง เด็กทุกคนได้รับตรวจคัดกรองพัฒนาการโดยใช้คู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM) แล้วผลการตรวจคัดกรอง ผ่านครบ ๕ ด้าน ในการตรวจคัดกรองพัฒนาการครั้งแรก รวมกับเด็กที่พบพัฒนาการสงสัยล่าช้าและได้รับการติดตามให้ได้รับการกระตุ้นพัฒนาการ และประเมินซ้ำแล้วผลการประเมิน ผ่านครบ ๕ ด้านภายใน ๓๐ วัน (๑B๒๖๐) - เด็กอายุ ๐ - ๕ ปี หมายถึง เด็กแรกเกิด จนถึงอายุ ๕ ปี ๑๑ เดือน ๒๙ วัน คำนิยามเพิ่มเติม ● <u>การคัดกรองพัฒนาการ</u> หมายถึง ความครอบคลุมของการคัดกรองเด็กอายุ ๙, ๑๘, ๓๐, ๔๒ และ ๖๐ เดือน ณ ช่วงเวลาที่มีการคัดกรองโดยเป็นเด็กในพื้นที่ (Type๑: มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน ตัวอยู่จริงและ Type๓ : ที่อาศัยอยู่ในเขต แต่ทะเบียนบ้านอยู่นอกเขต) ● <u>พัฒนาการสงสัยล่าช้า</u> หมายถึง เด็กที่ได้รับตรวจคัดกรองพัฒนาการโดยใช้คู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM) และ ผลการตรวจคัดกรองพัฒนาการตามอายุของเด็กในการประเมินพัฒนาการครั้งแรกผ่านไม่ครบ ๕ ด้าน ทั้งเด็กที่ต้องแนะนำให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง ส่งเสริมพัฒนาการตามวัยภายใน ๓๐ วัน (๑B๒๖๑) รวมกับเด็กที่สงสัยล่าช้า ส่งต่อทันที (๑B๒๖๒ : เด็กที่พัฒนาการล่าช้า/ความผิดปกติอย่างชัดเจน) ● <u>พัฒนาการสงสัยล่าช้าได้รับการติดตาม</u> หมายถึง เด็กที่ได้รับการตรวจคัดกรองพัฒนาการตามอายุของเด็กในการประเมินพัฒนาการครั้งแรกผ่านไม่ครบ ๕ ด้าน เฉพาะกลุ่มที่แนะนำให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง ส่งเสริมพัฒนาการตามวัยภายใน ๓๐ วัน (๑B๒๖๑) แล้วติดตามกลับมาประเมินคัดกรองพัฒนาการครั้งที่ ๒ <u>เด็กพัฒนาการล่าช้า</u> หมายถึง เด็กที่ได้รับตรวจคัดกรองพัฒนาการโดยใช้คู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM) แล้วผลการตรวจคัดกรอง ไม่ผ่านครบ ๕ ด้าน ในการตรวจคัดกรองพัฒนาการครั้งแรกและครั้งที่ ๒ (๑B๒๐๒, ๑B๒๑๒, ๑B๒๒๒, ๑B๒๓๒, ๑B๒๔๒)				
เกณฑ์เป้าหมาย :					
ปีงบประมาณ ๖๕	ปีงบประมาณ ๖๖	ปีงบประมาณ ๖๗	ปีงบประมาณ ๖๘	ปีงบประมาณ ๖๙	
ร้อยละ ๘๕	ร้อยละ ๘๕	ร้อยละ ๘๕	ร้อยละ ๘๕	ร้อยละ ๘๕	
กลุ่มเป้าหมาย	เด็กไทยอายุ ๙, ๑๘, ๓๐, ๔๒ และ ๖๐ เดือน ทุกคนที่อยู่อาศัยในพื้นที่รับผิดชอบ (Type๑ มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน ตัวอยู่จริงและType๓ ที่อาศัยอยู่ในเขต แต่ทะเบียนบ้านอยู่นอกเขต)				
วิธีการจัดเก็บข้อมูล	๑. สถานบริการสาธารณสุขทุกระดับ นำข้อมูลการการประเมินพัฒนาการเด็ก บันทึกในโปรแกรมหลักของสถานบริการฯ เช่น JHCIS HosXP PCU เป็นต้น และส่งออกข้อมูลตามโครงสร้างมาตรฐาน ๔๓ แฟ้ม ๒. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล ในระบบ Health Data Center (HDC SERVICE) กระทรวงสาธารณสุข วิเคราะห์และจัดทำสรุปรายงานและประเมินผลตามเกณฑ์เป้าหมายในแต่ละรอบของพื้นที่ ๓. ศูนย์อนามัยและสถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ วิเคราะห์ข้อมูลสรุปรายงานและให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย				

แหล่งข้อมูล	สถานบริการสาธารณสุขทุกแห่ง /สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด
สูตรคำนวณตัวชี้วัด	$= \frac{(A_9+a_9)+(A_{18}+a_{18})+(A_{30}+a_{30})+(A_{42}+a_{42})+(A_{60}+a_{60})}{B} \times 100$ รายการข้อมูล ๑ A = จำนวนเด็ก ๙, ๑๘, ๓๐, ๔๒ และ ๖๐ เดือน ที่ได้รับการตรวจคัดกรองพัฒนาการโดยใช้คู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM) แล้วผลการตรวจคัดกรองผ่านครบ ๕ ด้าน ในการตรวจคัดกรองพัฒนาการครั้งแรก รายการข้อมูล ๒ a = จำนวนเด็ก ๙, ๑๘, ๓๐, ๔๒ และ ๖๐ เดือน ที่ได้รับการตรวจคัดกรองพัฒนาการพบพัฒนาการสงสัยล่าช้าและได้รับการติดตามกระตุ้นพัฒนาการ และประเมินซ้ำแล้วผลการประเมิน ผ่านครบ ๕ ด้านภายใน ๓๐ วัน(๑B๒๖๐) รายการข้อมูล ๓ B = จำนวนเด็กอายุ ๙, ๑๘, ๓๐, ๔๒ และ ๖๐ เดือน ทั้งหมด ในช่วงเวลาที่กำหนด
ระยะเวลาประเมินผล	ไตรมาส ๑,๒,๓ และ ๔
วิธีการประเมินผล :	ใช้ข้อมูลจากระบบ Health Data Center (HDC) กระทรวงสาธารณสุข ประมวลผลทุก ๓๐ วัน (ทุกเดือน) การดึงข้อมูลจาก HDC ต้องรอการบันทึกข้อมูลสมบูรณ์ อย่างน้อย ๔๕ วัน
ข้อมูลสนับสนุนการดำเนินงาน :	๑. สรุปผลการดำเนินงานพัฒนาการเด็กปฐมวัย ๒๕๖๓ ๒. สรุปผลการรณรงค์คัดกรองพัฒนาการ ประจำปี ๒๕๖๓ https://bit.ly/๓๕Jpud๖ ๓. แหล่งข้อมูลการขับเคลื่อนงานเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย https://nich.anamai.moph.go.th/th/http-nich-anamai-moph-go-th-more-news-php-offset-o-cid-๕๐-filename-index ๔. รายงานประจำปี ๒๕๖๓ สำนักส่งเสริมสุขภาพ
หน่วยงานที่รับผิดชอบ ประมวลผลและจัดทำ ข้อมูล (ระดับ ส่วนกลาง)	๑. สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย ๒. สถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ กรมอนามัย ๓. สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข
หน่วยงานร่วม ดำเนินการ	๑. กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ๒. กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ๓. กระทรวงมหาดไทย ๔. กระทรวงศึกษาธิการ ๕. กระทรวงแรงงาน
ผู้รับผิดชอบการ รายงานผลการ ดำเนินงาน	๑. นายแพทย์ธีรชัย บุญยะสิทธิ์พรณ รองผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ โทรศัพท์ที่ทำงาน : - โทรศัพท์มือถือ : ๐๘๙ ๑๔๔ ๔๒๐๘ E-mail : teerboon@hotmail.com ๒. นางประภาภรณ์ จังพานิช นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ โทรศัพท์ที่ทำงาน : ๐๒ ๕๙๐ ๔๔๓๓ โทรศัพท์มือถือ : ๐๘๗ ๐๗๗ ๑๑๓๐ E-mail : paporn๑๑๙๘@gmail.com ๓. นายสุทิน ปุณฺทริกภักดิ์ นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ โทรศัพท์ที่ทำงาน : - โทรศัพท์มือถือ : ๐๘๑ ๔๖๖ ๓๖๙๖ E-mail : sutin.p@anamai.mail.go.th

ด้านการส่งเสริมความเข้มแข็งของครอบครัว (กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์)

ค่าดัชนีความเข้มแข็งของครอบครัว

ชื่อตัวชี้วัด	ค่าดัชนีความเข้มแข็งของครอบครัว
คำนิยาม	ค่าดัชนีความเข้มแข็งของครอบครัวในภาพรวมระดับประเทศ มาตรฐานครอบครัวเข้มแข็ง หมายถึง ข้อกำหนดที่ได้รับการยอมรับเพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติ เป็นเครื่องมือในการประเมินผลและการเทียบเคียง เพื่อแสดงถึงความเข้มแข็งของครอบครัวในสังคมไทย ประกอบด้วย ๕ ด้าน ได้แก่ ๑. ด้านสัมพันธภาพ หมายถึง องค์ประกอบที่บ่งบอกความเข้มแข็งของครอบครัว ด้านสัมพันธภาพ เช่น สมาชิกในครอบครัวแสดงออกถึงความรักและเอาใจใส่ระหว่างกัน ยอมรับและรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน สื่อสารระหว่างกันอย่างมีคุณภาพ และมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหาข้อขัดแย้งด้วยเหตุผลไม่ใช้ความรุนแรง ๒. ด้านการบำบัดพาหนะที่ของครอบครัว หมายถึง องค์ประกอบที่บ่งบอกความเข้มแข็งของครอบครัวด้านการบำบัดพาหนะที่ ได้แก่ ครอบครัวทำหน้าที่ของครอบครัวต่อสมาชิก ๓. ด้านการพึ่งตนเอง หมายถึง องค์ประกอบที่บ่งบอกความเข้มแข็งของครอบครัวด้านการพึ่งตนเอง ได้แก่ การพึ่งตนเองด้านเศรษฐกิจ การพึ่งตนเองด้านสุขภาพ การพึ่งตนเองด้านข้อมูลข่าวสารและการเรียนรู้ ๔. ด้านทุนทางสังคม หมายถึง องค์ประกอบที่บ่งบอกความเข้มแข็งของครอบครัว โดยพิจารณาจากทุนทางสังคม ระบบความสัมพันธ์ทางสังคมและวัฒนธรรมในระดับปัจเจกบุคคล กลุ่ม ชุมชน เครือข่ายทางสังคม ได้แก่ ทุนในการสร้างบรรยากาศความเป็นครอบครัว ๕. ด้านการหลีกเลี่ยงภาวะเสี่ยงและการปรับตัวได้ในภาวะยากลำบาก หมายถึง องค์ประกอบที่บ่งบอกความเข้มแข็งของครอบครัว โดยพิจารณาความสามารถหลีกเลี่ยงภาวะเสี่ยงและการปรับตัวได้ในภาวะยากลำบาก

เกณฑ์เป้าหมาย : ร้อยละค่าดัชนีความเข้มแข็งของครอบครัว

ปีงบประมาณ ๖๕	ปีงบประมาณ ๖๖	ปีงบประมาณ ๖๗	ปีงบประมาณ ๖๘	ปีงบประมาณ ๖๙
๘๖.๐	๘๖.๒๕	๘๖.๕๐	๘๖.๗๕	๘๗.๐

กลุ่มเป้าหมาย	ครอบครัวทั่วไปในพื้นที่ทำการสำรวจในปีนั้น ๆ
วิธีการจัดเก็บข้อมูล	สำรวจครอบครัวทั่วไปจาก ๗๖ จังหวัด จังหวัดละไม่น้อยกว่า ๗๕๐ ครอบครัว กระจายครอบคลุม ๒๕ ตำบล ทุกอำเภอ เพื่อให้ข้อมูลสามารถเป็นตัวแทนของจังหวัดและประเทศ จำนวนรวม ๕๖,๗๖๐ ครอบครัว วิธีการเลือกพื้นที่/ตำบล : ขอความร่วมมือสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดคัดเลือกพื้นที่ตำบลที่จะสำรวจ

	การจัดเก็บข้อมูล : สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดจัดจ้างพื้นที่ดำเนินการสำรวจข้อมูลโดยใช้แบบประเมินความเข้มแข็งของครอบครัวไทย (จำนวน ๔๙ ข้อคำถาม) และกรอกข้อมูลผ่านระบบฐานข้อมูลมาตรฐานครอบครัวเข้มแข็งทางเว็บไซต์ stat.thaifamily.in.th โดยเก็บข้อมูลผลการดำเนินงานภายใน ๓๐ กันยายนของทุกปี						
แหล่งข้อมูล	ระบบฐานข้อมูลมาตรฐานครอบครัวเข้มแข็งทางเว็บไซต์ stat.thaifamily.in.th						
สูตรคำนวณตัวชี้วัด	A / B = ค่าดัชนีความเข้มแข็งของครอบครัว A = ผลรวมของค่าดัชนีความเข้มแข็งของครอบครัวทั้ง ๕ องค์ประกอบ ได้แก่ ๑. ด้านสัมพันธภาพ ๒. ด้านการทําทบพททหน้าที่ของครอบครัว ๓. ด้านการพึ่งตนเอง ๔. ด้านทุนทางสังคม ๕. ด้านการหลีกเลี่ยงภาวะเสี่ยงและการปรับตัวได้ในภาวะยากลำบาก B = จำนวนองค์ประกอบของมาตรฐานครอบครัวเข้มแข็ง						
ระยะเวลาประเมินผล	ทุก ๑ ปี						
วิธีการประเมินผล :	ประมวลผลโดยระบบฐานข้อมูลมาตรฐานครอบครัวเข้มแข็งทางเว็บไซต์ stat.thaifamily.in.th						
ข้อมูลสนับสนุนการดำเนินงาน :	Baseline data	หน่วยวัด	ผลการดำเนินงาน พ.ศ.				
			๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔
	ค่าดัชนีความเข้มแข็งของครอบครัว	ร้อยละ	๘๔.๓๒	๘๕.๔๓	๘๕.๕๐	๘๕.๖๐	๘๕.๘๑
แหล่งที่มา : stat.thaifamily.in.th ข้อมูล ณ วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๔							
หน่วยงานที่รับผิดชอบประมวลผลและจัดทำข้อมูล (ระดับส่วนกลาง)	กองส่งเสริมสถาบันครอบครัว กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์						
หน่วยงานร่วมดำเนินการ							
ผู้รับผิดชอบการรายงานผลการดำเนินงาน	ผู้อำนวยการกองส่งเสริมสถาบันครอบครัว โทร ๐๒-๖๕๙ ๖๗๑๕ โทรสาร ๐๒-๖๕๙ ๖๗๑๖ e-mail: thaifamilylife60@gmail.com						

ด้านการส่งเสริมเด็กปฐมวัยให้ได้มาตรฐาน (กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์)
 ร้อยละสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยดำเนินการได้ตามเกณฑ์มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ขั้นต้น (ระดับ C)

ชื่อตัวชี้วัด	สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยมีคุณภาพตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ				
คำนิยาม	๑. มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ (มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒ มกราคม ๒๕๖๒) เป็นเครื่องมือในการประเมินคุณภาพการดำเนินงานของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทุกสังกัด ที่ดูแลเด็กในเวลากลางวัน ช่วงอายุตั้งแต่แรกเกิดถึงอายุ ๖ ปีบริบูรณ์ หรือก่อนเข้าเรียนประถมศึกษาปีที่ ๑ ประกอบด้วยมาตรฐาน ๓ ด้าน ได้แก่ ด้านที่ ๑ การบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ด้านที่ ๒ ครู/ผู้ดูแลเด็ก ให้การดูแล และจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และการเล่น เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย ด้านที่ ๓ คุณภาพเด็กปฐมวัย ๒. สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย หมายถึง สถานที่รับดูแล พัฒนา จัดประสบการณ์การเรียนรู้ และการศึกษา สำหรับเด็กปฐมวัยครอบคลุมตั้งแต่ทารกเกิดถึง ๖ ปี หรือก่อนเข้าเรียนประถมศึกษาปีที่ ๑ ที่ใช้ชื่อหลากหลายรวมทุกสังกัดในประเทศไทย จำนวนประมาณ ๕๒,๔๑๖ แห่ง				
เกณฑ์เป้าหมาย : สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยดำเนินการได้ตามเกณฑ์มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ขั้นต้น (ระดับ C)					
	ปีงบประมาณ ๖๕	ปีงบประมาณ ๖๖	ปีงบประมาณ ๖๗	ปีงบประมาณ ๖๘	ปีงบประมาณ ๖๙
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ
	๗๐	๗๕	๘๐	๘๕	๙๐
กลุ่มเป้าหมาย	สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย (ประกอบด้วย สถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน โรงเรียนอนุบาลเอกชนชั้นเตรียมอนุบาลในโรงเรียน สพฐ. โรงเรียนอนุบาลสาธิต ศูนย์พัฒนาเด็กในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงกลาโหม สำนักงานตำรวจแห่งชาติ มูลนิธิและองค์กรเอกชน) จำนวน ประมาณ ๕๒,๔๑๖ แห่ง				
วิธีการจัดเก็บข้อมูล	สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทุกแห่งประเมินตนเองโดยมีหัวหน้าสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย/หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายรับรองแล้ว จึงบันทึกข้อมูลในระบบฐานข้อมูลสารสนเทศการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานชาติ (ระบบประเมินออนไลน์)				
แหล่งข้อมูล	ระบบฐานข้อมูลสารสนเทศการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานชาติ (ระบบออนไลน์) กรมกิจการเด็กและเยาวชน				
สูตรคำนวณตัวชี้วัด	$\frac{\text{คะแนนเฉลี่ย} = \text{ผลรวมของร้อยละของคะแนนรวมมาตรฐานทุกด้าน}}{\text{จำนวนมาตรฐาน}}$				
ระยะเวลาประเมินผล	ปีละ ๑ ครั้ง ปีงบประมาณ ๒๕๖๔ กำหนดเวลาภายใน ๓๐ เมษายน ๒๕๖๕ ปีงบประมาณ ๒๕๖๕ กำหนดเวลาภายใน ๓๐ เมษายน ๒๕๖๖ ปีงบประมาณ ๒๕๖๖ กำหนดเวลาภายใน ๓๐ เมษายน ๒๕๖๗ ปีงบประมาณ ๒๕๖๗ กำหนดเวลาภายใน ๓๐ เมษายน ๒๕๖๘ ปีงบประมาณ ๒๕๖๘ กำหนดเวลาภายใน ๓๐ เมษายน ๒๕๖๙				

ชื่อตัวชี้วัด	สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยมีคุณภาพตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ
วิธีการประเมินผล :	สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยประเมินผลการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ
ข้อมูลสนับสนุนการดำเนินงาน :	๑. มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ๒. คู่มือการใช้งานระบบฐานข้อมูลสารสนเทศการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานชาติ
หน่วยงานที่รับผิดชอบ ประมวลผลและจัดทำ ข้อมูล (ระดับส่วนกลาง)	กรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
หน่วยงานร่วมดำเนินการ	หน่วยงานต้นสังกัดที่มีสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยภายใต้การกำกับ ดูแล ได้แก่ กระทรวงมหาดไทย (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น) กระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน และสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย) กระทรวงสาธารณสุข (กรมอนามัย) กระทรวงกลาโหม (สมาคมแม่บ้านทหารบก) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรุงเทพมหานคร (สำนักพัฒนาสังคม สำนักงานอนามัย สำนักงานการศึกษา) กระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
ผู้รับผิดชอบการรายงาน ผลการดำเนินงาน	๑. ชื่อ-สกุล นางเตือนใจ คงสมบัติ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองส่งเสริมพัฒนาและสวัสดิการเด็ก เยาวชน และครอบครัว โทรศัพท์ที่ทำงาน : ๐ ๒๖๕๑ ๗๗๖๓ โทรศัพท์มือถือ : ๐๙ ๘๐๓๗ ๑๐๖๕ ๐ ๒๖๕๑ ๖๙๐๔ E-mail : tuanjai.k@dcy.go.th ๒. ชื่อ-สกุล นางสาวพรวิณี อุไรสวัสดิ์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกลุ่มการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย โทรศัพท์ที่ทำงาน : ๐ ๒๖๕๑ ๖๖๓๔ โทรศัพท์มือถือ : ๐๖ ๓๖๓๙ ๙๑๙๖ ๐ ๒๖๕๑ ๖๖๗๓ E-mail : ponpawee.u@hotmail.com ๓. ชื่อ-สกุล นางผ่องพรรณ ศิลาเพชรจรัส ตำแหน่ง นักพัฒนาสังคมชำนาญการพิเศษ โทรศัพท์ที่ทำงาน : ๐ ๒๖๕๑ ๖๖๓๔ โทรศัพท์มือถือ : ๐๘ ๖๗๗๙ ๔๘๓๘ ๐ ๒๖๕๑ ๖๖๗๓ E-mail : pongpan๖๐๔@hotmail.com

ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน (กระทรวงมหาดไทย)
ร้อยละของชุมชนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดและให้บริการแก่เด็กปฐมวัย
ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ชื่อตัวชี้วัด	ชุมชนมีส่วนร่วม			
คำนิยาม	ชุมชนมีส่วนร่วม หมายถึง การมีส่วนร่วมของคนในท้องถิ่น ในการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดและให้บริการแก่เด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีคุณภาพและมีมาตรฐาน รวมถึงมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบและเฝ้าระวังพัฒนาการของเด็กปฐมวัยในท้องถิ่น ผ่านคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประกอบด้วย ๑) ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้แทนด้านการศึกษา ๒) ผู้แทนศาสนสถาน ๓) ผู้แทนจากสมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๔) ผู้แทนชุมชน ๕) ผู้แทนด้านสาธารณสุข ๖) ผู้แทนผู้ประกอบการ ๗) ผู้แทนสำนัก/กอง/ส่วน การศึกษา ๘) ผู้แทนครูผู้ดูแลเด็ก/ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก และ ๙) หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อันเป็นกลไกความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน ภาคประชาชน และสถาบันครอบครัว ในการดูแลและพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการที่รอบด้าน ทั้งทางร่างกาย สมอ ง จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ให้สมกับวัย			
เกณฑ์เป้าหมาย : ชุมชนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดและให้บริการแก่เด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่น้อยกว่า ๑๖,๗๐๗ แห่ง (ร้อยละ ๙๐ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจำนวนทั้งสิ้น ๑๘,๕๖๓ แห่ง) ภายในปีงบประมาณ ๒๕๖๙				
ปีงบประมาณ ๖๕	ปีงบประมาณ ๖๖	ปีงบประมาณ ๖๗	ปีงบประมาณ ๖๘	ปีงบประมาณ ๖๙
ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ
๗๐	๗๕	๘๐	๘๕	๙๐
กลุ่มเป้าหมาย	ผู้แทนภาครัฐ เอกชน ภาคประชาชน และสถาบันครอบครัว ในคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน ๑๘,๕๖๓ แห่ง			
วิธีการจัดเก็บข้อมูล	เก็บข้อมูลจากรายงานการประชุมคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมและเห็นชอบแผนพัฒนาการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น			
แหล่งข้อมูล	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก , องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นสังกัด			
สูตรคำนวณตัวชี้วัด	จำนวนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ชุมชนมีส่วนร่วม ในการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดและให้บริการแก่เด็กปฐมวัย X ๑๐๐ จำนวนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด			

ระยะเวลา ประเมินผล	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ถึงปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙				
วิธีการประเมินผล :	สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด รวบรวมข้อมูลรายงานการประชุมของคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกรณีมีส่วนร่วมและเห็นชอบแผนพัฒนาการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตพื้นที่จังหวัด แล้วรายงานข้อมูลดังกล่าวให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เพื่อรวบรวมเป็นข้อมูลการมีส่วนร่วมของชุมชนในการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดและให้บริการแก่เด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยรวม				
ข้อมูลสนับสนุนการ ดำเนินงาน :	มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙				
รายละเอียดข้อมูล พื้นฐาน	Baseline Data	หน่วยวัด	ผลการดำเนินงานในรอบปีงบประมาณ พ.ศ.		
			๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔
	ครอบคลุมและ ชุมชนมีความ เข้มแข็ง	ร้อยละ	ร้อยละ ๓๕.๑๗ ขององค์กร ปกครองส่วน ท้องถิ่น มี สนามเด็กเล่น สร้างปัญญา	ร้อยละ ๔๔. ๓๘ขององค์กร ปกครองส่วน ท้องถิ่น มี สนามเด็กเล่น สร้างปัญญา	ร้อยละ ๔๗.๒๑ของ องค์กร ปกครองส่วน ท้องถิ่น มี สนามเด็กเล่น สร้างปัญญา
หน่วยงาน ประมวลผลและ จัดทำข้อมูล (ระดับ ส่วนกลาง)	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย				
ผู้รับผิดชอบการ รายงานผลการ ดำเนินงาน	๑. นายพลวัฒน์ การุณภาสกร ตำแหน่งผู้อำนวยการกลุ่มงานส่งเสริมการจัดการศึกษาปฐมวัยและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โทรศัพท์ที่ทำงาน : ๐๒ ๒๔๑๙๐๒๑-๓ ต่อ ๔๐๑ โทรศัพท์มือถือ ๐๘ ๑๗๖๐ ๕๒๖๗ ๒. นายศุภชัย หมื่นสัน ตำแหน่งนักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ E-mail : ad.hakim๕๕@gmail.com โทรศัพท์ที่ทำงาน : ๐๒ ๒๔๑๙๐๒๑-๓ ต่อ ๔๑๖ โทรศัพท์มือถือ ๐๘ ๖๕๓๑ ๗๗๙๑				

ด้านการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าประถมศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ)
ร้อยละของเด็กผ่านการประเมินความพร้อมก่อนเข้าประถมศึกษา

ชื่อตัวชี้วัด	เตรียมความพร้อมก่อนเข้าประถมศึกษา: เด็กผ่านการประเมินความพร้อมก่อนเข้าประถมศึกษา ร้อยละ ๗๐				
คำนิยาม	นักเรียนปฐมวัยในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ผ่านการประเมินความพร้อมตามมาตรฐานด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัย ในมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ				
เกณฑ์เป้าหมาย					
	ปีงบประมาณ ๖๕	ปีงบประมาณ ๖๖	ปีงบประมาณ ๖๗	ปีงบประมาณ ๖๘	ปีงบประมาณ ๖๙
	ร้อยละ ๗๐	ร้อยละ ๗๐	ร้อยละ ๗๐	ร้อยละ ๗๐	ร้อยละ ๗๐
กลุ่มเป้าหมาย	เด็กที่เรียนจบชั้นอนุบาลปีที่ ๓ ในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย				
วิธีการจัดเก็บข้อมูล	เก็บรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานที่มีสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย				
แหล่งข้อมูล	หน่วยงานที่มีสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย				
สูตรคำนวณตัวชี้วัด	(A/B) X ๑๐๐				
ระยะเวลาประเมินผล	ทุกปี (ปีงบประมาณละ ๑ ครั้ง)				
วิธีการประเมินผล :	รวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานที่มีสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย และนำมาประเมินผล				
ข้อมูลสนับสนุนการดำเนินงาน :	-				
หน่วยงานที่รับผิดชอบประมวลผลและจัดทำข้อมูล (ระดับส่วนกลาง)	สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ				
หน่วยงานร่วมดำเนินการ	สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กรมอนามัย กรมกิจการเด็กและเยาวชน กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น				
ผู้รับผิดชอบการรายงานผลการดำเนินงาน	๑. ชื่อ-สกุล น.ส.มณฑิชา เดชเกตุ ตำแหน่ง นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ โทรศัพท์ที่ทำงาน : ๐๒ ๖๒๘ ๖๓๙๘ โทรศัพท์มือถือ : ๐๘๖ ๕๐๗ ๐๕๑๐ E-mail : emd.biea@gmail.com				

ด้านการพัฒนาระบบข้อมูลเด็กปฐมวัย (กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม)

ระบบเชื่อมโยงฐานข้อมูลเด็กปฐมวัย

ชื่อตัวชี้วัด	มีระบบเชื่อมโยงฐานข้อมูลเด็กปฐมวัย ๑ ระบบ
คำนิยาม	- ระบบบัญชีข้อมูล (Data Catalog) หมายถึง ระบบโปรแกรมประยุกต์ที่ทำหน้าที่บริหารจัดการบัญชีข้อมูล (รายการของชุดข้อมูล) ที่จะนำมาเชื่อมโยงภายใต้ระบบเชื่อมโยงฐานข้อมูล การบริหารจัดการบัญชีข้อมูลรวมถึง การสืบค้นชุดข้อมูล การจัดการคำอธิบายชุดข้อมูล เป็นต้น - ระบบเชื่อมโยงฐานข้อมูล หมายถึง ระบบกลางสำหรับเชื่อมโยงฐานข้อมูลจากแต่ละหน่วยงาน เพื่อเตรียมข้อมูลให้พร้อมสำหรับการสืบค้นหรือการวิเคราะห์ โดยมีเครื่องมือในการบริหารข้อมูลที่น่าสนใจ และกรองข้อมูลที่ไม่ต้องการออกก่อนนำไปใช้งาน รวมทั้งมีการกำหนดการเข้าถึงข้อมูลที่เหมาะสมตามสิทธิของผู้เรียกใช้ข้อมูลและตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒

เกณฑ์เป้าหมาย :

ปีงบประมาณ ๖๕	ปีงบประมาณ ๖๖	ปีงบประมาณ ๖๗	ปีงบประมาณ ๖๘	ปีงบประมาณ ๖๙
มีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานเจ้าของข้อมูล	มีระบบบัญชีข้อมูล (Data Catalog) ด้านเด็กปฐมวัย พร้อมออกแบบสถาปัตยกรรมระบบเชื่อมโยงฐานข้อมูล	ระบบเชื่อมโยงฐานข้อมูลเด็กปฐมวัย	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าใช้งานระบบ	-
๔ หน่วยงาน	๑ ระบบ รวบรวมรายการชุดข้อมูลจาก ๔ หน่วยงาน, ๑ รายงานสถาปัตยกรรมระบบ	๑ ระบบ	๔ หน่วยงาน	-

กลุ่มเป้าหมาย	หน่วยงานภาครัฐที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการเด็กปฐมวัย
วิธีการจัดเก็บข้อมูล	ระบบเชื่อมโยงฐานข้อมูลเด็กปฐมวัย รวบรวมข้อมูลจากกระทรวงหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
แหล่งข้อมูล	กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข
สูตรคำนวณตัวชี้วัด	จำนวนระบบ
ระยะเวลาประเมินผล	ภายในปีงบประมาณ ๒๕๖๙
วิธีการประเมินผล :	ระบบเชื่อมโยงฐานข้อมูลเด็กปฐมวัยจำนวน ๑ ระบบ รวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานเจ้าของข้อมูลที่เกี่ยวข้องอย่างน้อย ๔ หน่วยงาน และสามารถเรียกดูข้อมูลได้ตามสิทธิ์การเข้าถึงข้อมูล

ข้อมูลสนับสนุนการดำเนินงาน :	ค่าใช้จ่ายการดำเนินการพัฒนาระบบอยู่ในระหว่างยื่นของบประมาณสนับสนุนโดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา จากกองทุนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ^(๑)
หน่วยงานที่รับผิดชอบ ประมวลผลและจัดทำข้อมูล (ระดับส่วนกลาง)	กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม โดยสถาบันส่งเสริมการวิเคราะห์และบริหารข้อมูลขนาดใหญ่ภาครัฐ (GBDI) ดำเนินการสนับสนุน ดูแลการออกแบบระบบเชื่อมโยง และการประมวลผลข้อมูล ภายใต้แนวทางการดำเนินการตามมติของคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย และคณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาการเด็กและเยาวชนแห่งชาติ และภายใต้การสนับสนุนข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามที่ลงนามใน MOU
หน่วยงานร่วมดำเนินการ	สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย)
ผู้รับผิดชอบการรายงานผลการดำเนินงาน	๑. ชีรณี อจลากุล ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถาบันส่งเสริมการวิเคราะห์และบริหารข้อมูลขนาดใหญ่ภาครัฐ โทรศัพท์ที่ทำงาน : ๐ ๒๐๒๖ ๒๓๓๓ ต่อ ๘๒๕๑ โทรศัพท์มือถือ : - E-mail : tiranee.ac@depa.or.th ๒. พีรตล สามะศิริ ตำแหน่ง นักวิทยาศาสตร์ข้อมูลระดับชำนาญการ โทรศัพท์ที่ทำงาน : ๐ ๒๐๒๖ ๒๓๓๓ ต่อ ๒๕๒๖ โทรศัพท์มือถือ : ๐๙ ๘๔๗๒ ๓๕๗๐ E-mail : peeradon.sa@depa.or.th ๓. เสาวลักษณ์ อินทร์บำรุง ตำแหน่ง นักวิทยาศาสตร์ข้อมูลระดับชำนาญการพิเศษ โทรศัพท์ที่ทำงาน : ๐ ๒๐๒๖ ๒๓๓๓ ต่อ ๒๕๒๗ โทรศัพท์มือถือ : E-mail : saowaluck.x@gmail.com

หมายเหตุ (๑) กรณีที่ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย) ไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณจากกองทุนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม อาจดำเนินการได้เพียง ระบบบัญชีข้อมูล (Data Catalog) เท่านั้น ไม่สามารถดำเนินการได้ถึงระดับ ระบบเชื่อมโยงฐานข้อมูล

อ้างอิง

๑. คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. “ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐”. ๒๕๖๑.
๒. คณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย, สำนักงาน. “พระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๖๒”. ๒๕๖๒.
๓. คณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย, สำนักงาน. “แผนพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๖๔ – ๒๕๗๐”. ๒๕๖๔.